Ευέλικτες Γραμμές και Μεταβαλλόμενοι Χώροι:

Χαμηλή δόμηση Υψηλής πυκνότητας στην Πυλαία

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:04:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Διπλωματική εργασία
Βόλος, Ιούνιος 2025

Ευέλικτες Γραμμές και Μεταβαλλόμενοι Χώροι: Χαμηλή δόμηση Υψηλής πυκνότητας στην Πυλαία

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Πολυτεχνική Σχολή, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Ακαδημαϊκό έτος 2024-2025

Φοιτήτρια: Θεμελιώτου Αθηνά
Επιβλέπων καθηγητής: Μητρούλιας Γιώργος

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Με την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας, θα ήθελα να εκφράσω τις ειλικρινείς ευχαριστίες σε όσους με στήριξαν και συνέβαλαν με τον τρόπο τους σε αυτήν την απαιτητική αλλά δημιουργική πορεία.

Πρώτα απ' όλα, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου Γιώργο Μητρούλια για την καθοδήγηση, την υποστήριξη και τη διαρκή διαθεσιμότητά του καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας. Οι εύστοχες και ουσιαστικές παρατηρήσεις του, με βοήθησαν να εξελίξω τόσο την εργασία όσο και τον τρόπο σκέψης μου.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω την οικογένειά και τους φίλους μου για τη συνεχή τους στήριξη, την υπομονή και την πίστη τους σε εμένα καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Περίληψη

Η έννοια της ευέλικτης κάτοψης αναδεικνύεται ως μία σύγχρονη αρχιτεκτονική προσέγγιση που προσφέρει αποτελεσματικές λύσεις σε ποικίλες προκλήσεις του αστικού και οικιστικού περιβάλλοντος. Η αυξανόμενη τάση για περιορισμό του εμβαδού των κατοικιών και η συνακόλουθη έλλειψη επαρκούς χώρου, σε συνδυασμό με την ανάγκη για δυναμική αναπροσαρμογή και προσαρμοστικότητα των εσωτερικών χώρων, καθιστούν την ευελιξία στον σχεδιασμό των κατόψεων κρίσιμο παράγοντα για τη βιωσιμότητα και τη λειτουργικότητα των σύγχρονων κατοικιών.

Η παρούσα διπλωματική εργασία εστιάζει στη μελέτη και την αρχιτεκτονική εφαρμογή της έννοιας της ευέλικτης κάτοψης, καθώς και της ευέλικτης όψης. Πρωταρχικός στόχος είναι η διερεύνηση σχεδιαστικών στρατηγικών που επιτρέπουν την προσαρμοστικότητα των κατοικιών στις διαφοροποιημένες και διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των χρηστών. Οι ανάγκες αυτές μπορεί να σχετίζονται είτε με τη δυναμική εξέλιξη της σύνθεσης του νοικοκυριού είτε με τις φάσεις του κύκλου ζωής των κατοίκων.

Η περιοχή μελέτης εντοπίζεται στην ανατολική πλευρά της Θεσσαλονίκης, και πιο συγκεκριμένα στην Πυλαία, εντός του οικιστικού ιστού των Κωνσταντινουπολίτικων. Πρόκειται για μια αστική γειτονιά που διατηρεί χαρακτηριστικά προαστιακού περιβάλλοντος, χωρίς να αποκόπτεται χωρικά ή λειτουργικά από τον κεντρικό ιστό της πόλης. Βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με την Τούμπα και απέχει μόλις τριάντα λεπτά από το κέντρο της Θεσσαλονίκης με τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από εκτεταμένους υπαίθριους χώρους και αθλητικές εγκαταστάσεις, ενώ οι σχέσεις γειτνίασης μεταξύ των κατοίκων διατηρούν έντονο τον κοινωνικό τους χαρακτήρα. Η καθημερινή αλληλεπίδραση μεταξύ των ενοίκων δημιουργεί την αίσθηση ενός “αστικού χωριού”, όπου ο κοινοτικός ιστός παραμένει ενεργός και βιωματικός, παρά τη γεωγραφική εγγύτητα με τον αστικό πυρήνα.

Σε αυτό το πλαίσιο, η πρόταση της διπλωματικής εργασίας επιδιώκει να ενισχύσει και να διατηρήσει αυτές τις τοπικές σχέσεις γειτνίασης μέσω της ανάπτυξης ενός συγκροτήματος κατοικιών που υιοθετεί τη στρατηγική “Χαμηλή-δόμηση, Υψηλή-πυκνότητα” (Low-rise, High-density). Ο σχεδιασμός βασίζεται στη δημιουργία κοινόχρηστων αυλών και κήπων, οι οποίοι λειτουργούν ως επεκτάσεις του ιδιωτικού χώρου, προσφέροντας στους κατοίκους τη δυνατότητα συλλογικής χρήσης και διαμόρφωσης, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες και επιθυμίες τους.

Κατ’ επέκταση, η έννοια της ευελιξίας δεν περιορίζεται μόνο στην αρχιτεκτονική εσωτερικών χώρων, αλλά επεκτείνεται και στον σχεδιασμό των υπαίθριων κοινοχρήστων, ενισχύοντας τη βιωσιμότητα του αστικού ιστού και τη δυναμική των κοινωνικών σχέσεων που τον συγκροτούν.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Abstract

The concept of the flexible floor plan emerges as a contemporary architectural approach that offers effective solutions to various challenges within the urban and residential environment. The growing trendancy toward reducing the surface area of housing units and the resulting lack of adequate space, combined with the need for dynamic readjustment and adaptability of interior spaces, renders flexibility in floor plan design a critical factor for the sustainability and functionality of modern dwellings.

This thesis focuses on the study and architectural implementation of the concept of the flexible floor plan, as well as the flexible façade. The primary aim is to explore design strategies that allow residential spaces to adapt to the diverse and constantly changing needs of users. These needs may be related either to the evolving composition of the household or to different phases in the residents' life cycle.

The study area is located on the eastern side of Thessaloniki, specifically in Pylaia, within the residential fabric of the Konstantinopolitika neighborhood. It is an urban area that retains characteristics of a suburban environment, without being spatially or functionally disconnected from the central urban core. It is in direct proximity to Toumba and is only thirty minutes from Thessaloniki's city center via public transportation.

The area is characterized by extensive open spaces and sports facilities, while the relationships among residents retain a strong social dimension. Daily interaction among neighbors creates the feeling of an "urban village", where the community fabric remains active and experiential, despite its geographical closeness to the city center.

Within this context, the design proposal of the thesis seeks to enhance and preserve these local neighborly relationships through the development of a residential complex that adopts the "Low-rise, High-density" strategy. The design is based on the creation of shared courtyards and gardens, which function as extensions of the private living space. These communal areas offer residents the possibility for collective use and adaptation, according to their varying needs and desires.

Consequently, the notion of flexibility extends beyond the architecture of interior spaces to encompass the design of outdoor communal areas as well. In doing so, it reinforces the sustainability of the urban fabric and the dynamic social relationships that shape it.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Περιεχόμενα

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

01| Περίληψη 6

02| Περιοχή μελέτης 10
Τοποθεσία και χωρικό πλαίσιο μελέτης 11
Τυπολογίες κτιρίων 17

03| Η ευέλικτη κάτοψη 22

04| Η πορεία της πρότασης 26
Στοιχεία οικοπέδου 27
Ιδέες/ Πειραματισμοί 28

05| Ο σχεδιασμός 30
Τοπογραφικό 32
1η τυπολογία 33
2η τυπολογία 40
3η τυπολογία 46
Στούντιο 52
Αποθήκη 54
Οικόπεδο 55

06| Αξονομετρικό οικοπέδου 62

07| Προοπτικές απεικονίσεις 64

08| Η μακέτα 70

09| Βιβλιογραφία 76

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

02| Περιοχή μελέτης

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Τοποθεσία και χωρικό πλαίσιο μελέτης

Η περιοχή μελέτης της παρούσας διπλωματικής εντοπίζεται στα Κωνσταντινουπολίτικα, έναν οικιστικό τομέα που εντάσσεται διοικητικά στον Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη και βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης. Αν και τυπικά ανήκει στα προάστια της πόλης, η περιοχή διαθέτει έντονη χωρική και λειτουργική σύνδεση με κεντρικές συνοικίες, όπως η Τούμπα, με την οποία συνορεύει άμεσα.

Το οικόπεδο ενδιαφέροντος βρίσκεται επί της συμβολής των οδών Τερψιθέας και Λάζαρου Τσάμη, σε πολύ κοντινή απόσταση από την οδό 17ης Νοεμβρίου, που είναι προέκταση της οδού Γρηγορίου Λαμπράκη η οποία αποτελεί έναν από τους βασικότερους αστικούς άξονες της περιοχής. Η Γρηγορίου Λαμπράκη λειτουργεί τόσο ως κυκλοφοριακός κόμβος όσο και ως σημείο κοινωνικής και εμπορικής δραστηριότητας, φιλοξενώντας πλήθος καταστημάτων, χώρων εστίασης και αναψυχής, ενώ παράλληλα συνδέει την Τούμπα με την Πανεπιστημιούπολη και το κέντρο της Θεσσαλονίκης.

Η περιοχή εξυπηρετείται επαρκώς από μέσα μαζικής μεταφοράς. Σε ακτίνα πέντε λεπτών με τα πόδια από το οικόπεδο βρίσκεται στάση λεωφορείου με κατεύθυνση προς το κέντρο και τα πανεπιστήμια, ενώ σε δέκα λεπτά πρόσβασης υπάρχει και γραμμή που οδηγεί προς τη Νέα Παραλία και το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης.

Ιδιαίτερη σημασία για τη χωρική εμπειρία και την ποιότητα ζωής των κατοίκων έχουν οι κοντινοί ελεύθεροι και πράσινοι χώροι. Σε ακτίνα δέκα λεπτών πεζής απόστασης βρίσκεται το πάρκο του Ελαιορέματος, ένας χώρος συνολικής έκτασης περίπου 200 στρεμμάτων. Ο χώρος αυτός, ο οποίος στο παρελθόν είχε υποβαθμισμένο χαρακτήρα, αναπλάστηκε το 2014 στο πλαίσιο προγράμματος του Δήμου και σήμερα περιλαμβάνει αθλητικές εγκαταστάσεις (γήπεδα, όργανα γυμναστικής), πάρκο σκύλων, διαμορφωμένα σημεία αναψυχής και χώρους πρασίνου. Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν περιπάτους, πικ-νικ, αθλητικές δραστηριότητες, ενώ ο χώρος συχνά φιλοξενεί πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις.

Σε άμεση σύνδεση με το πάρκο του Ελαιορέματος βρίσκεται και το Ανάχωμα, ένας γραμμικός χώρος περιπάτου με δενδροφυτεύσεις, ο οποίος εκτείνεται από την Τούμπα έως τα όρια της Θέρμης, κοντά στην αφετηρία του μετρό Θεσσαλονίκης. Το Ανάχωμα, πέρα από τον ψυχαγωγικό του ρόλο, λειτουργεί και ως σημαντικό έργο αντιπλημμυρικής προστασίας για την ευρύτερη περιοχή. Υπάρχει προοπτική επέκτασης της διαδρομής έως και την Καλαμαριά, γεγονός που θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο τη συνδεσιμότητα και τη βιωσιμότητα της αστικής ενδοχώρας.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Χάρτης τοποθεσίας οικοπέδου

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Χάρτης ορόφων

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

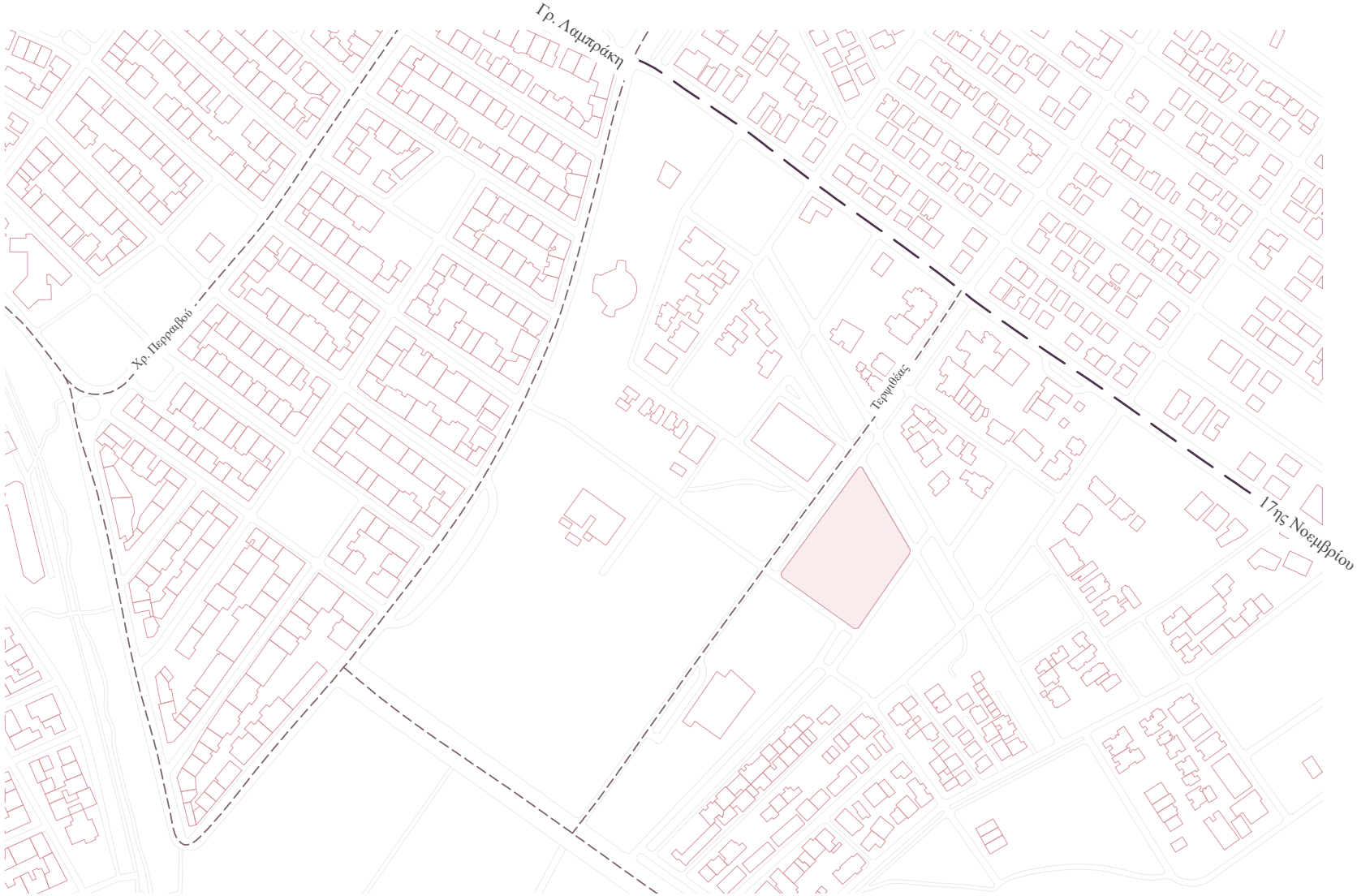

Χάρτης δρόμων

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

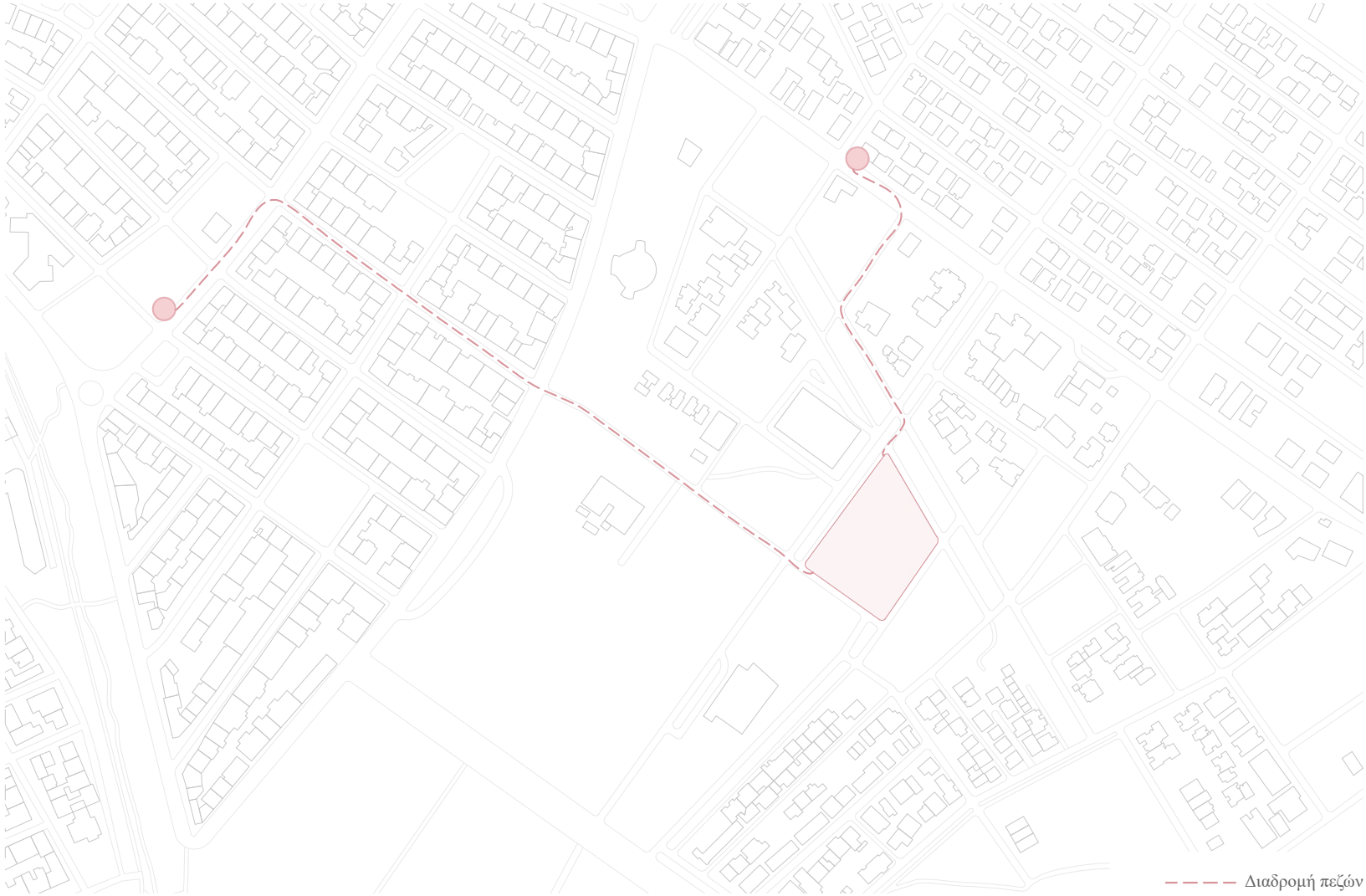

Χάρτης κοντινών στάσεων

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

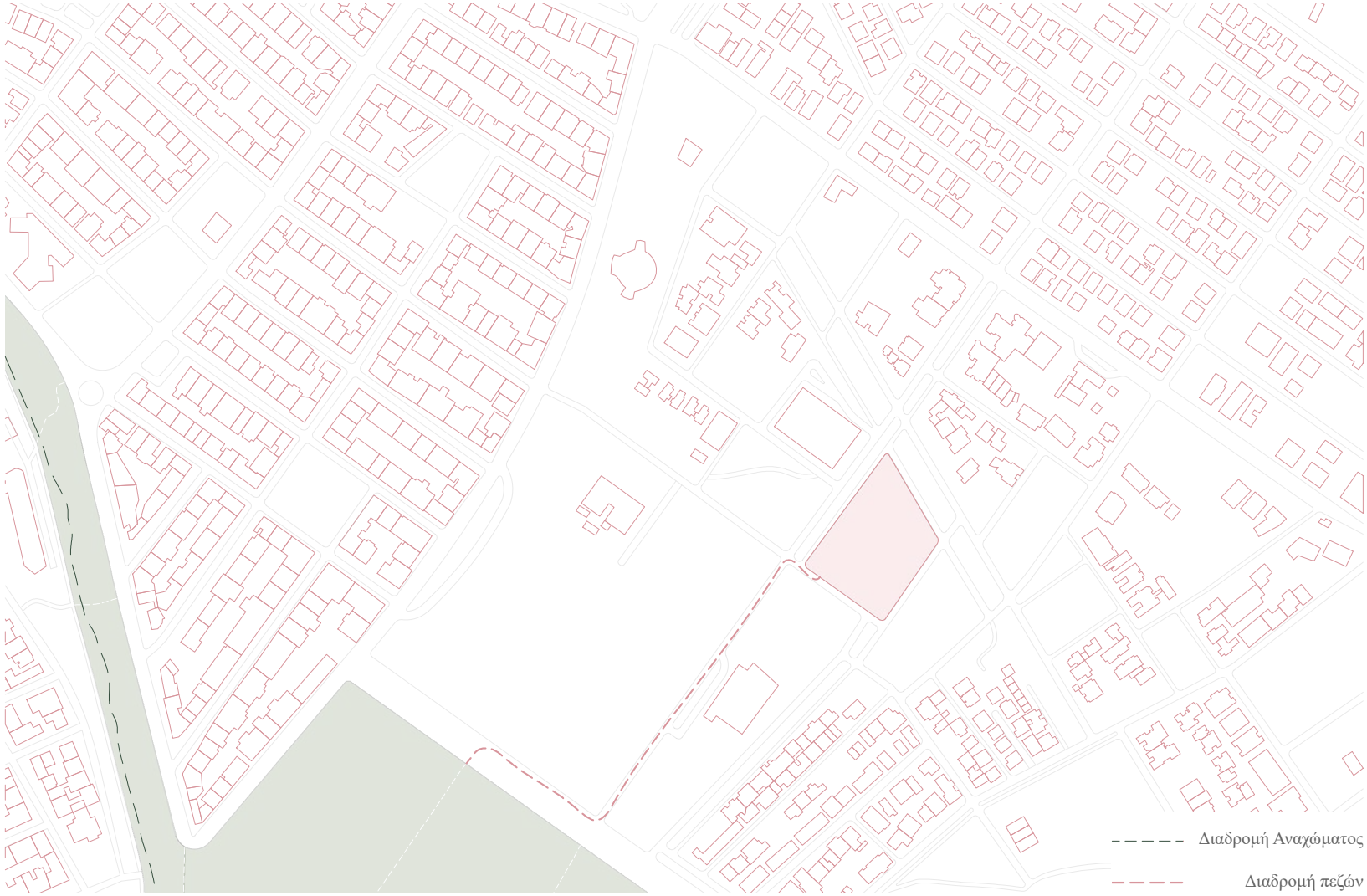

Χάρτης Ελαιορέματος και Αναχώματος

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Τυπολογίες κτιρίων

Η περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται από ποικιλομορφία ως προς την κτιριακή της τυπολογία και τη μορφολογική οργάνωση. Ξεκινώντας από το δυτικό της τμήμα, επικρατεί η πολυκατοικία ως βασική μορφή κατοίκησης, με ύψη που κυμαίνονται από τρεις έως έξι ορόφους. Οι πολυκατοικίες αυτές παρουσιάζουν τη χαρακτηριστική τυπολογία της κάθετης επανάληψης των ορόφων με μπαλκόνια, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις το ισόγειο ή ο ημιώροφος φιλοξενεί κατοικίες. Συχνό είναι και το φαινόμενο της πιλοτής, κάτω από την οποία αναπτύσσονται θέσεις στάθμευσης ή μικροί υπαίθριοι χώροι πρασίνου με χαμηλή φύτευση. Η περιμετρική δόμηση των οικοδομικών τετραγώνων και η μορφή των πεζοδρομίων οδηγούν στη διαμόρφωση εσωτερικών ακάλυπτων χώρων, οι οποίοι σε ορισμένες περιπτώσεις λειτουργούν ως άτυποι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου, χρησιμοποιούμενοι κυρίως από παιδιά, ενώ σε άλλες περιπτώσεις παραμένουν αδιαμόρφωτοι και εγκαταλελειμμένοι.

Στο βόρειο τμήμα της περιοχής, η κτιριακή σύνθεση διαφοροποιείται. Υπάρχουν κυρίως μεζονέτες και μονοκατοικίες ακόμη και ορισμένες πολυκατοικίες χαμηλού ύψους. Ένα συχνό μορφολογικό μοτίβο είναι ο καθρεπτισμός, δηλαδή δύο κατοικίες εντός του ίδιου κτιριακού όγκου τοποθετημένες συμμετρικά. Συνήθως, αυτός ο τύπος κατοικίας φιλοξενεί μέλη της ίδιας οικογένειας σε γειτνίαση (π.χ. γονείς και παιδιά ή συγγενικά πρόσωπα). Οι κατοικίες διαθέτουν ιδιωτικές αυλές, θέσεις στάθμευσης ή πιλοτές, και χώρους υπαίθριας συνάθροισης, όπως μπάρμπεκιου, ενώ η αρχιτεκτονική διάταξη των ισογείων διαφοροποιείται κατά περίπτωση, χωρίς να υπάρχει αυστηρή τυποποίηση.

Πλησιάζοντας προς τον κεντρικό οδικό άξονα και ειδικότερα στην ευρύτερη περιοχή του υπό μελέτη οικοπέδου, η τυπολογία επανέρχεται στην πολυκατοικία χαμηλού ύψους (δύο έως τριών ορόφων), με το ισόγειο να φιλοξενεί χρήσεις εμπορίου ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Στον άξονα του κεντρικού δρόμου παρατηρείται συγκέντρωση εμπορικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων (καταστήματα λιανικής, καφετέριες, εστιατόρια κ.α.), ενώ καθώς απομακρυνόμαστε από τον κεντρικό δρόμο, οι χρήσεις μετατοπίζονται προς υπηρεσίες (ιατρεία, γραφεία). Η παρουσία καλλωπιστικής φύτευσης και γκαζόν ενισχύει την εικόνα των εισόδων των κτιρίων, προσδίδοντας αισθητική συνοχή στο δημόσιο χώρο.

Τέλος, στην άμεση περίμετρο του οικοπέδου παρατηρείται μια ενδιαφέρουσα ενδιάμεση τυπολογία μεταξύ μεζονέτας και πολυκατοικίας. Αν και πρόκειται ουσιαστικά για πολυκατοικίες, επιχειρούν να υιοθετήσουν χαρακτηριστικά της μεμονωμένης κατοικίας, τόσο στη μορφή όσο και στη χρήση. Συχνά τα ισόγεια διαμερίσματα διαθέτουν ανεξάρτητη είσοδο και ιδιωτικό κήπο, ενώ τα κτίρια διαρθρώνονται σε δύο ορόφους με επιπλέον ημιυπόγειο. Ενδεικτική είναι και εδώ η εφαρμογή του καθρεπτισμού στον σχεδιασμό. Αυτή η τυπολογία φαίνεται να ενισχύει τις σχέσεις γειτνίασης και την κοινωνικότητα των κατοίκων, καθώς ευνοεί την καθημερινή παρουσία και δραστηριότητα στους εξωτερικούς χώρους. Οι γείτονες συναντώνται, συνομιλούν, και μοιράζονται κοινές αυλές, διαμορφώνοντας ένα αστικό περιβάλλον που προσομοιάζει σε χωρική εμπειρία επαρχιακού οικισμού, μια αίσθηση γειτονιάς με έντονο κοινωνικό χαρακτήρα, παρότι εντάσσεται στον ιστό της πόλης.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

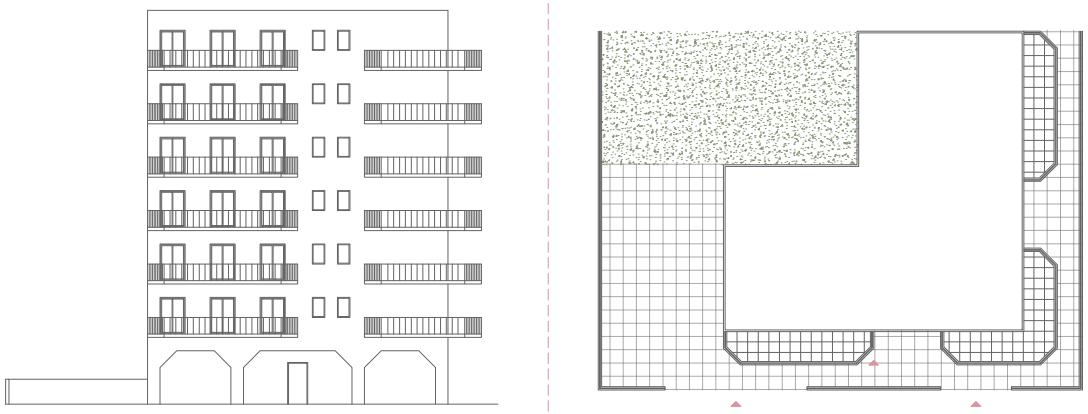

Όψη και κάτοψη 1ης τυπολογίας

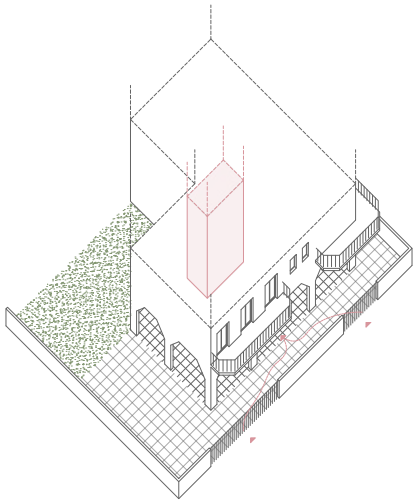

Αξονομετρικό 1ης τυπολογίας

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

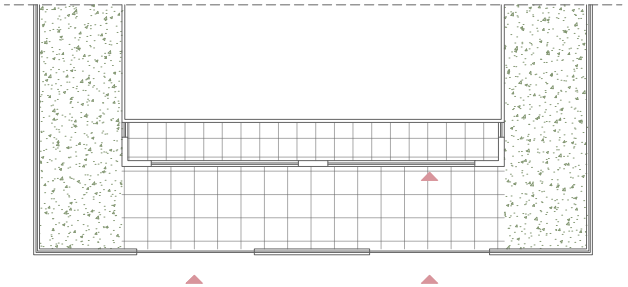

Όψη και κάτοψη 2ης τυπολογίας

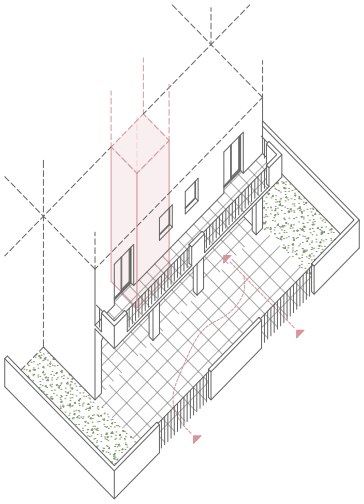

Αξονομετρικό 2ης τυπολογίας

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

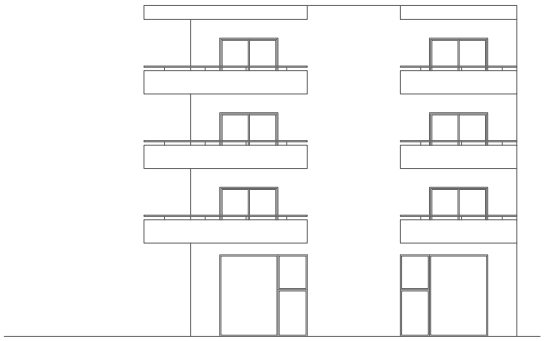

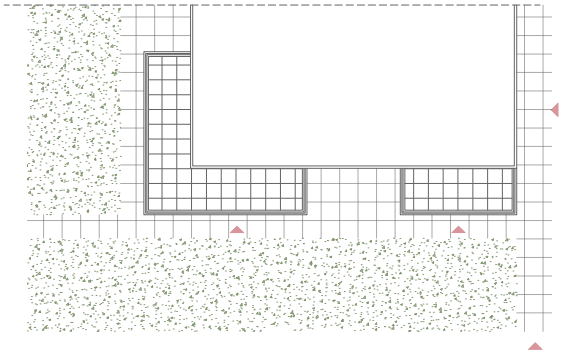

Όψη και κάτοψη 3ης τυπολογίας

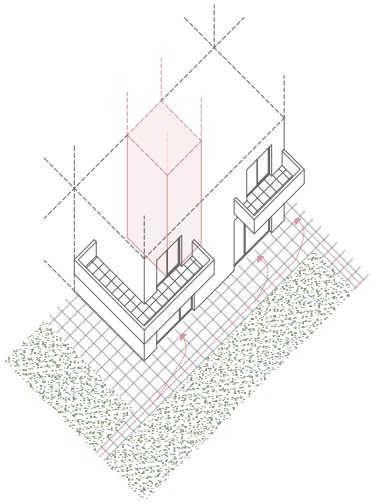

Αξονομετρικό 3ης τυπολογίας

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

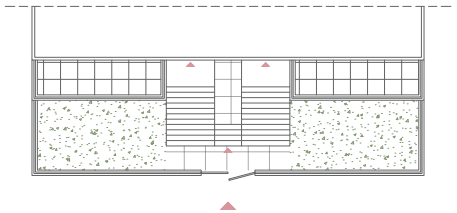

Όψη και κάτοψη 4ης τυπολογίας

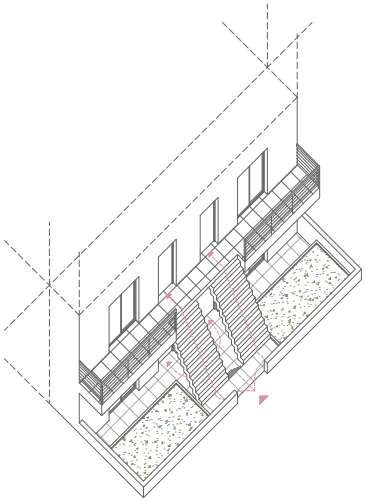

Αξονομετρικό 4ης τυπολογίας

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

03| Η ευέλικτη κάτοψη

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Στο βιβλίο «Flexible Housing» των Tatjana Schneider και Jeremy Till εξετάζεται την έννοια της ευελιξίας στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό κατοικιών, αναδεικνύοντας την ανάγκη για χώρους που προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των ενοίκων. Μέσα από ιστορικά και σύγχρονα παραδείγματα, οι συγγραφείς παρουσιάζουν στρατηγικές σχεδιασμού όπως η προσαρμοστικότητα, η μετατρεψιμότητα και η επεκτασιμότητα. Το έργο υποστηρίζει ένα συμμετοχικό μοντέλο κατοικίας, που ενισχύει τη βιωσιμότητα και την κοινωνική ανθεκτικότητα, μετατοπίζοντας την έμφαση στην εξέλιξη της κατοικίας.

Πιο συγκεκριμένα, αναλύονται τεχνικές όπως η χρήση κινούμενων τοίχων. Αυτή η τεχνική παρατηρείται σε παραδοσιακά Ιαπωνικά σπίτια όπου μπορούν να ενωθούν ή να χωριστούν μέσω συρρόμενων χωρισμάτων τα λεγόμενα fusuma. Αυτά είναι πολύ ελαφριές κατασκευές με ημηδιαφανή ή διαφανή φύλλα χαρτιού πράγμα που καθιστά τους χώρους να μην μπορούν να απομονωθούν ποτέ ακουστικά. Οι συνδέσεις μεταξύ των δωματίων μπορούν να γίνουν μέσω των fusuma, τα οποία καθιστούν δυνατή την αλλαγή του μεγέθους και της λειτουργίας ενός χώρου σε λίγα δευτερόλεπτα. Έτσι δύο μεμονωμένα δωμάτια μπορούν να ενωθούν απλώς ανοίγοντας τις πόρτες, έτσι ώστε οι μικροί χώροι να γίνουν ένα μεγάλο δωμάτιο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μια συγκεκριμένη γιορτή ή οικογενειακή συγκέντρωση.

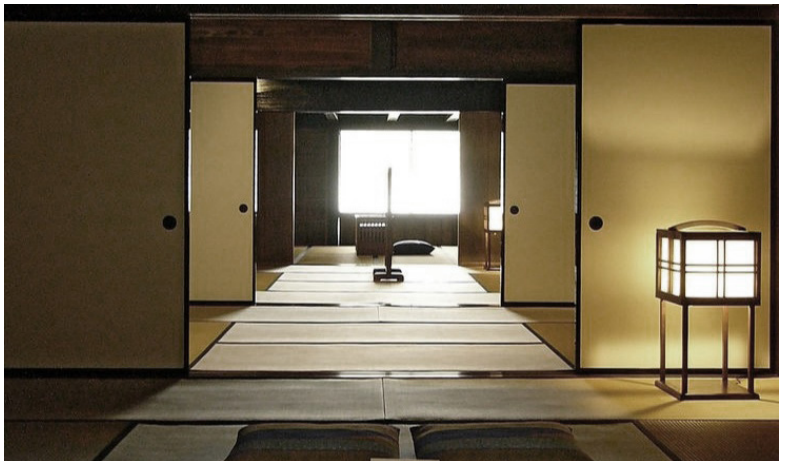

Εικόνα 1: Fusuma
Πηγή: https://fr.wikipedia.org/wiki/Fusuma

Εικόνα 2: Fusuma
Πηγή: https://www.kitoki-deco.com/shoji-fusuma-veritables-portes-coulissantes-japonais-es/

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Η συγκεκριμένη τεχνική εφαρμογής ευέλικτων διαχωριστικών στοιχείων απαντάται και στο έργο του αρχιτέκτονα Gerrit Rietveld, *Schröder House*. Στο ισόγειο του κτιρίου οργανώνονται οι χώροι καθημερινής χρήσης, όπως η κουζίνα και το καθιστικό, ενώ στον πρώτο όροφο η χρήση κινητών ξύλινων διαχωριστικών επιτρέπει τη δυναμική διαμόρφωση του χώρου. Οι τοίχοι αυτοί προσφέρουν τη δυνατότητα μετατροπής του ορόφου είτε σε έναν ενιαίο, ανοιχτό χώρο είτε σε διακριτά δωμάτια, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες των ενοίκων. Η ευελιξία αυτή αντανακλά μια μοντέρνα αντίληψη για την κατοίκηση, στην οποία ο χώρος προσαρμόζεται στον χρήστη και όχι το αντίστροφο.

Μια ακόμη τεχνική που συμβάλλει στην ευελιξία τόσο της κάτοψης όσο και της όψης ενός κτιρίου είναι η χρήση κουρτινών ως στοιχείων διαχωρισμού και επεξεργασίας του χώρου. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το έργο *Maison à Bordeaux* των OMA, σε συνεργασία με τη σχεδιάστρια Petra Blaisse, όπου οι κουρτίνες αξιοποιούνται όχι μόνο για τον διαχωρισμό των εσωτερικών χώρων αλλά και για την επεξεργασία των εξωτερικών επιφανειών του κτιρίου. Δεδομένου ότι σημαντικό μέρος των όψεων αποτελείται από υαλοστάσια, οι κουρτίνες λειτουργούν ως ευέλικτα φίλτρα ιδιωτικότητας και φωτισμού. Επιπλέον, το υλικό, το χρώμα και το σχήμα των κουρτινών μεταβάλλονται ανάλογα με τη χρήση και τον χαρακτήρα του εκάστοτε χώρου, ενισχύοντας τη διαδραστικότητα και την πολλαπλότητα των χωρικών εμπειριών στο εσωτερικό του κτιρίου.

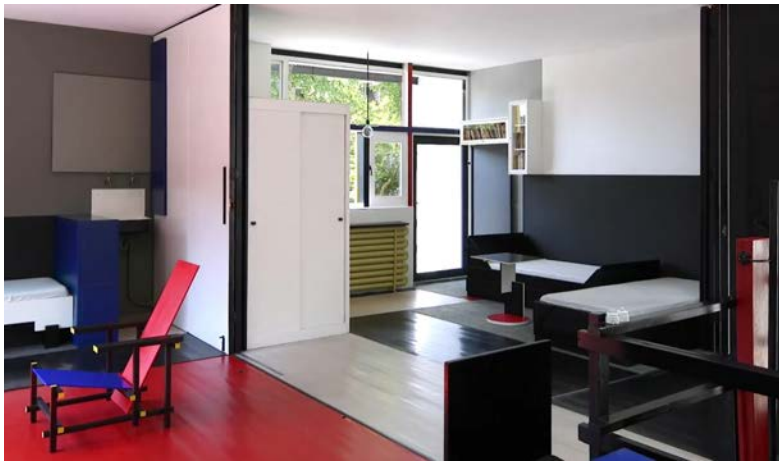

Εικόνα 3: Rietveld Schröder House
Πηγή: https://www.rietveldschroderhuis.nl/en

Εικόνα 4: Maison à Bordeaux
Πηγή: https://hicarquitectura.com/2017/01/inside-outside-petra-blaisse-designs-selection/

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Τέλος, στο πλαίσιο της έρευνας εξετάστηκε και το *Moriyama House* του αρχιτεκτονικού γραφείου SANAA, το οποίο προτείνει ένα εναλλακτικό μοντέλο κατοίκησης. Το συγκρότημα αποτελείται από πολλαπλές ανεξάρτητες μονάδες, οι οποίες διατάσσονται μέσα σε μια συνθήκη που παραπέμπει σε λαβυρινθώδη διάταξη, δημιουργώντας στενά περάσματα και ενδιάμεσους υπαίθριους χώρους. Κάθε μονάδα λειτουργεί αυτόνομα και έχει διαφορετική χρήση, ωστόσο το σύνολο διακρίνεται από έναν έντονα συλλογικό χαρακτήρα, καθώς οι κοινόχρηστοι χώροι, τόσο οι εσωτερικοί όσο και οι υπαίθριοι, παραμένουν προσβάσιμοι και αξιοποιήσιμοι από όλους τους ενοίκους.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω παραδείγματα και εμπνευσμένη από τις πρακτικές ευέλικτου σχεδιασμού που αναδείχθηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνας, επέλεξα να ενσωματώσω και να συνδυάσω αντίστοιχες τεχνικές στη διπλωματική μου. Η εφαρμογή αυτών των τεχνικών αφορά τόσο τον εσωτερικό χώρο, όπως οι κατοικίες και οι αυτόνομες μονάδες, όσο και τον εξωτερικό, με έμφαση στη διαμόρφωση κοινόχρηστων αυλών που ενισχύουν τη συλλογικότητα, τη γειτνίαση και την ευελιξία της χωρικής εμπειρίας.

Εικόνα 5: Moriyama House
Πηγή: https://arquitecturaviva.com/works/casa-moriyama-tokio-3

Εικόνα 6: Στενό στο Moriyama House
Πηγή: https://arquitecturaviva.com/works/casa-moriyama-tokio-3

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

04| Η πορεία της πρότασης

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Στοιχεία οικοπέδου

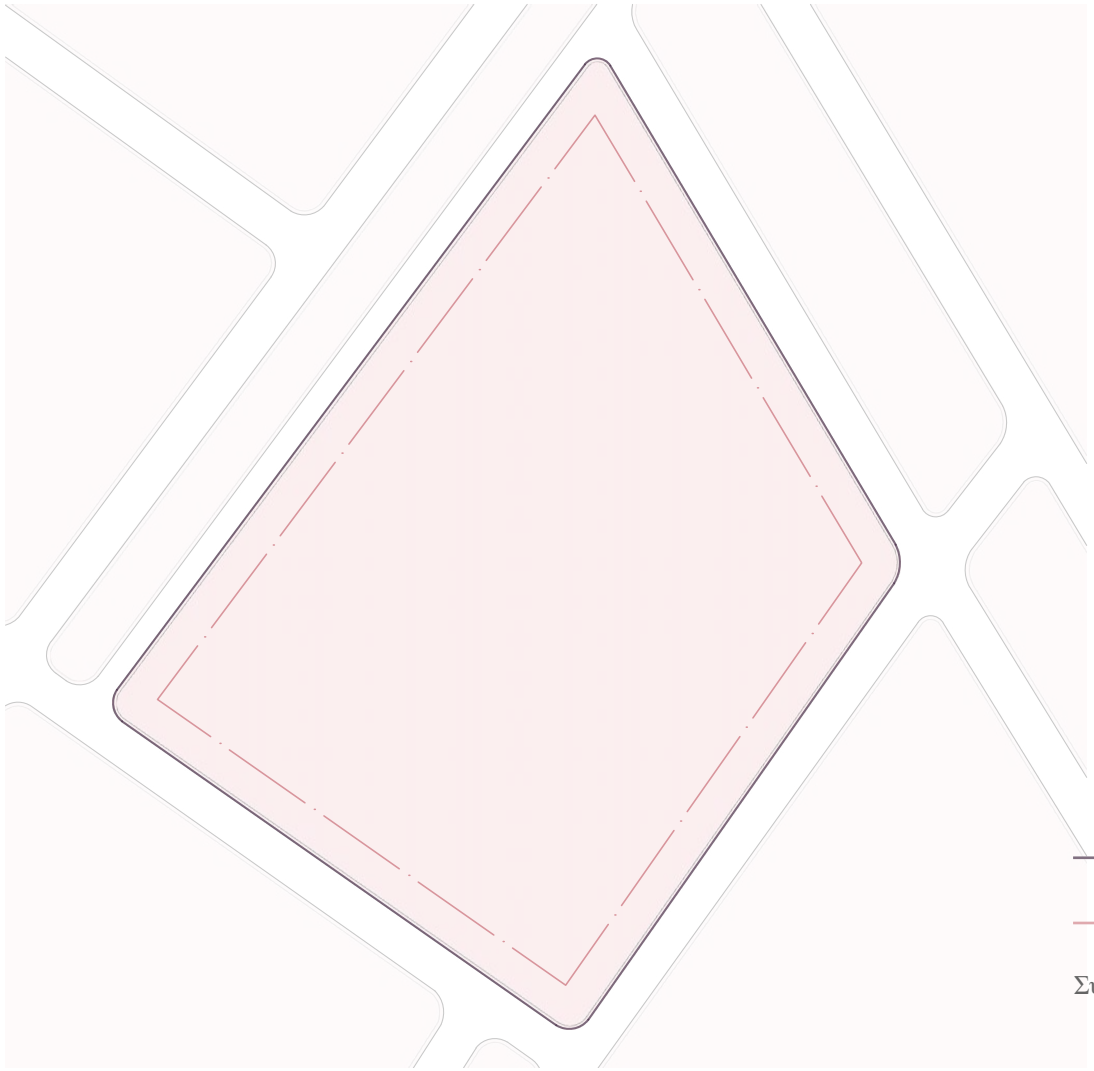

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Ιδέες/ Πειραματισμοί

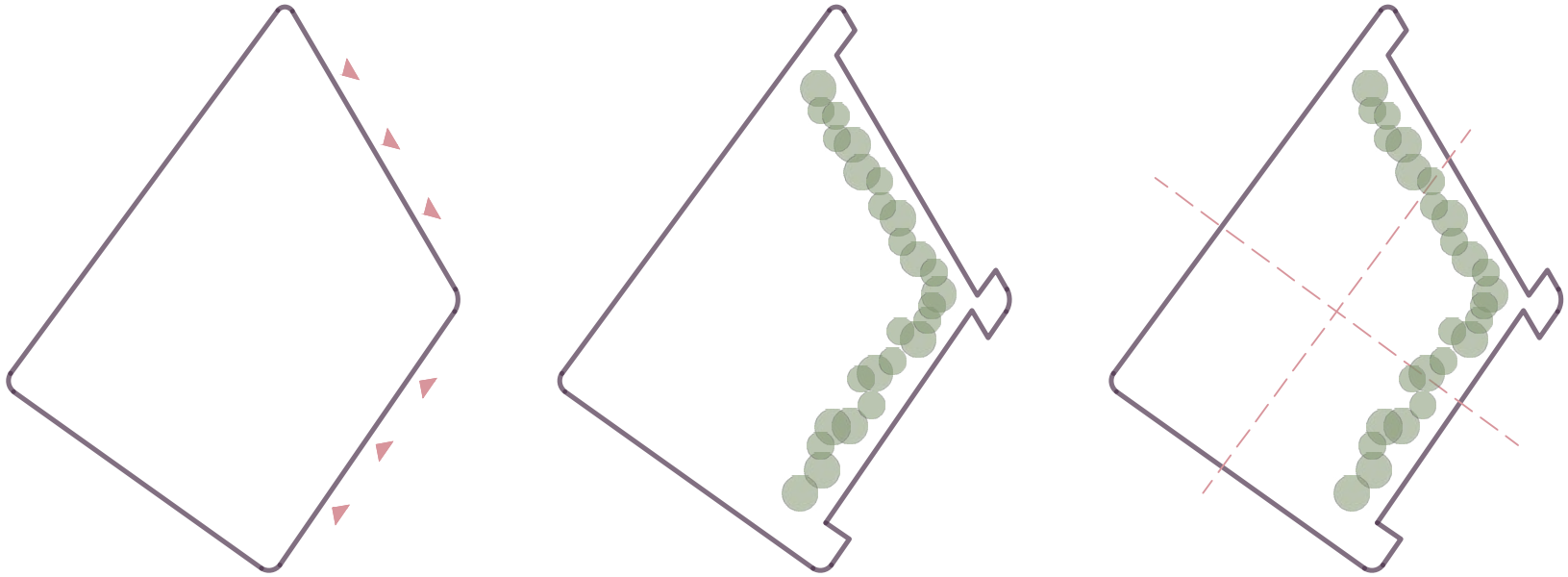

Διάγραμμα διάταξης οικοπέδου

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

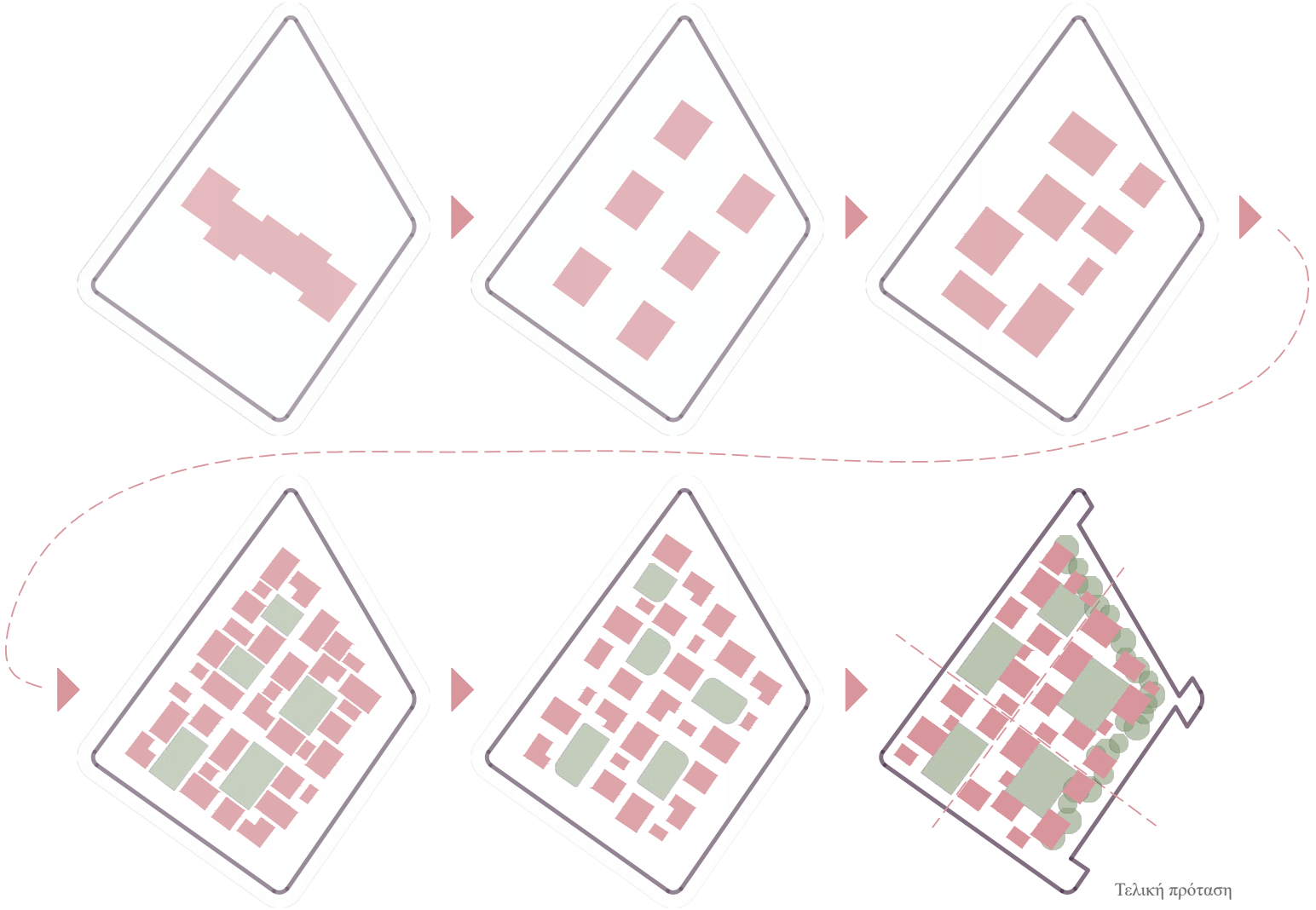

Τελική πρόταση

Εξέλιξη ιδεών

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

05| Ο σχεδιασμός

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Η τελική πρόταση περιλαμβάνει ένα σύνολο 32 κτιρίων, εκ των οποίων τα 19 προορίζονται για κατοικία, ενώ τα υπόλοιπα φιλοξενούν χρήσεις όπως αποθηκευτικούς χώρους και στούντιο. Οι κατοικίες οργανώνονται σε τρεις βασικές τυπολογίες, οι οποίες ανταποκρίνονται σε διαφορετικές συνθήκες διαβίωσης και συνθέσεις νοικοκυριών. Οι κατοικίες αναπτύσσονται κυρίως σε δύο στάθμες. Στον κάτω όροφο χωροθετούνται οι κοινόχρηστες λειτουργίες του εκάστοτε νοικοκυριού, όπως το καθιστικό, η τραπεζαρία και η κουζίνα, ενώ στον πάνω όροφο βρίσκονται οι χώροι προσωπικής χρήσης, με δυνατότητα προσαρμογής. Συγκεκριμένα, στον επάνω όροφο προβλέπεται η διαμόρφωση ευέλικτων χώρων μέσω κινητών ηχομονωτικών πάνελ τύπου Sound Insulated Type 80–85 Movable Partition, τα οποία επιτρέπουν την κατά περίπτωση διαμόρφωση του εσωτερικού σε δωμάτια, ανάλογα με τις ανάγκες των χρηστών και τη συνθετική πρόθεση.

Η πρώτη τυπολογία αφορά τριώροφο κτίριο που συγκεντρώνει δύο κατοικίες, σχεδιασμένες με γνώμονα τη συγκατοίκηση μελών της ίδιας οικογένειας. Ενδεικτικά, η άνω κατοικία δύναται να φιλοξενήσει μία τετραμελή οικογένεια, ενώ η κάτω κατοικία ενδείκνυται για ένα άτομο ή ένα ζευγάρι, όπως παππούδες ή άλλοι συγγενείς. Η πρόσβαση στις δύο κατοικίες είναι ανεξάρτητη: η κάτω μέσω του ισογείου, η άνω μέσω εισόδου στον πρώτο όροφο. Στο υπνοδωμάτιο του ισογείου έχει προβλεφθεί η τοποθέτηση κουρτίνας για λόγους ιδιωτικότητας, χωρίς να θίγεται η ευελιξία του χώρου.

Η δεύτερη τυπολογία αφορά διώροφη κατοικία με δυνατότητα φιλοξενίας έως πέντε ατόμων, είτε πρόκειται για οικογένεια είτε για συγκατοίκους νεαρής ηλικίας. Ο επάνω όροφος παρέχει τη δυνατότητα διαχωρισμού έως και σε τρία δωμάτια, ανταποκρινόμενος σε διαφορετικά σενάρια κατοίκησης.

Η τρίτη τυπολογία, επίσης διώροφη, απευθύνεται σε μικρότερα νοικοκυριά. όπως οικογένειες τριών έως τεσσάρων ατόμων ή ζευγάρια συγκατοίκων. Στον άνω όροφο υπάρχει η δυνατότητα διαμόρφωσης έως και δύο υπνοδωματίων.

Τα κοινόχρηστα στούντιο, αποτελούνται από ένα κύριο δωμάτιο και λουτρό. Οι χώροι αυτοί είναι προσβάσιμοι από το σύνολο των ενοίκων της γειτονιάς και μπορούν να αποκτήσουν διαφορετικές χρήσεις, ανάλογα με τις ανάγκες των κατοίκων: φιλοξενία επισκεπτών, χώρος μελέτης, συλλογικές δραστηριότητες, δημιουργική απασχόληση, κ.ά.

Κάθε κατοικία διαθέτει δική της ιδιωτική αυλή, προσφέροντας ένα χώρο προσωπικής ξεκούρασης και επαφής με το ύπαιθρο. Οι ιδιωτικές αυλές βρίσκονται σε άμεση γειτνίαση με τις κοινόχρηστες αυλές της κάθε γειτονιάς, οι οποίες λειτουργούν ως πεδία συλλογικής έκφρασης και κοινωνικής συνεύρεσης. Οι κάτοικοι έχουν τη δυνατότητα να οικειοποιηθούν αυτούς τους χώρους, διαμορφώνοντάς τους με βάση τις επιθυμίες και τα ενδιαφέροντά τους, δημιουργία χώρων άθλησης, κήπων αστικής γεωργίας (λαχανόκηποι), ή απλών χώρων αναψυχής. Ο σχεδιασμός αποσκοπεί στη δημιουργία ενός ζωντανού κοινωνικού ιστού, στον οποίο οι σχέσεις μεταξύ των ενοίκων ενισχύονται μέσω της καθημερινής επαφής και της συνεργατικής διαχείρισης του δημόσιου και ημι-ιδιωτικού χώρου. Με αυτόν τον τρόπο, επιχειρείται η αναβίωση του χαρακτήρα της γειτονιάς, όπως αυτός παρατηρείται ήδη στην περιοχή μελέτης.

Η οπτική και λειτουργική συνέχεια μεταξύ ιδιωτικού και κοινόχρηστου επιτυγχάνεται και με τη χρήση εξωτερικών κουρτινών από ανθεκτικό ύφασμα (ripstop nylon ή polyester), οι οποίες επιτρέπουν τον ευέλικτο διαχωρισμό ή την ένωση των υπαίθριων χώρων, προσδίδοντας μεταβλητότητα στην καθημερινή εμπειρία των κατοίκων και δυναμισμό στην όψη του οικοδομικού συνόλου.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Τοπογραφικό

Κλίμακα 1:1000

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

1η τυπολογία

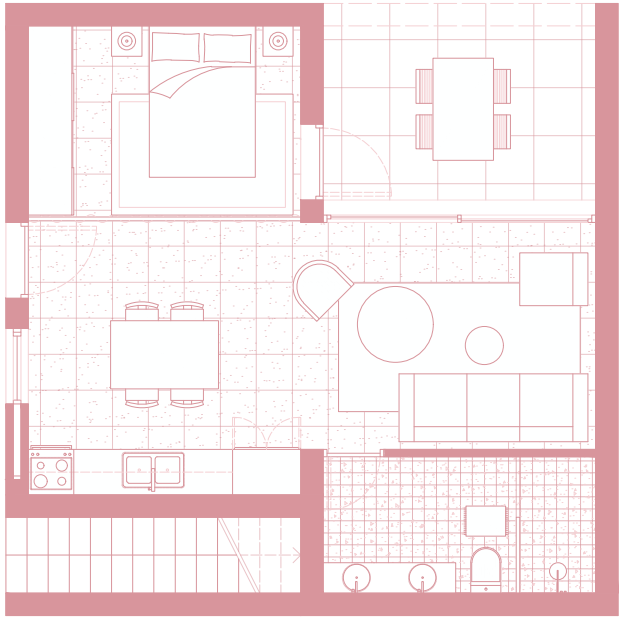

Κάτοψη ισογείου
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

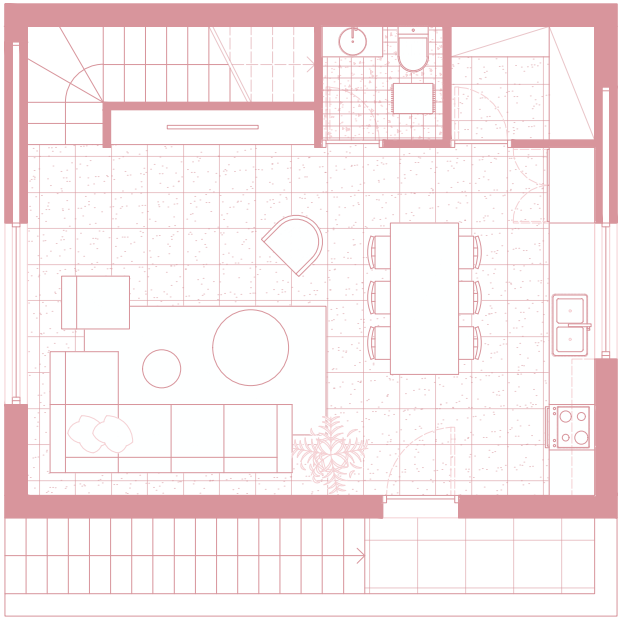

Κάτοψη 1ου ορόφου
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

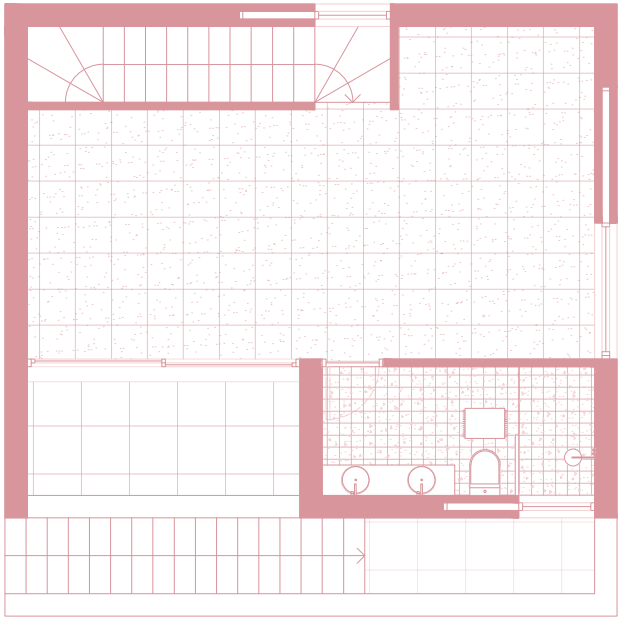

Κάτοψη 2ου ορόφου
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

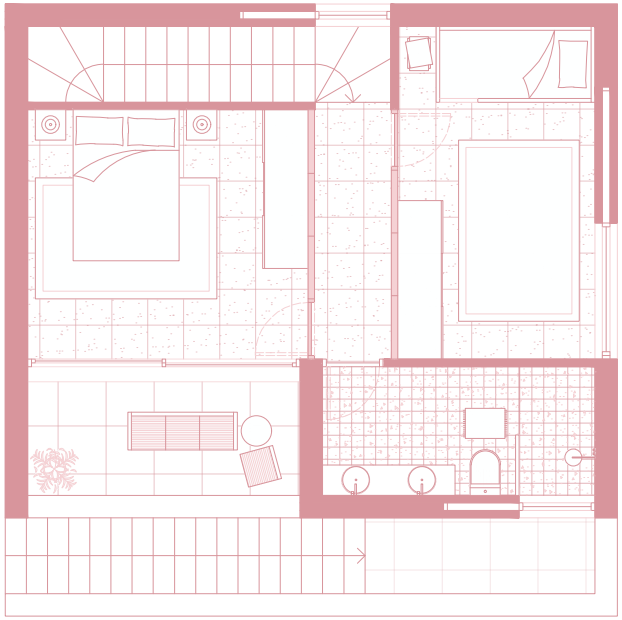

Κάτοψη 2ου ορόφου (ενδεικτική)
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

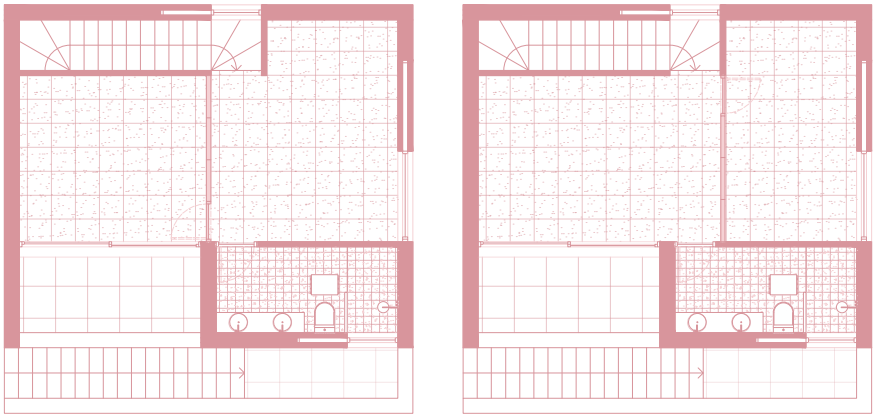

Κάτοψη 2ου ορόφου (επιλογές διάταξης χώρου)
Κλίμακα 1:150

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

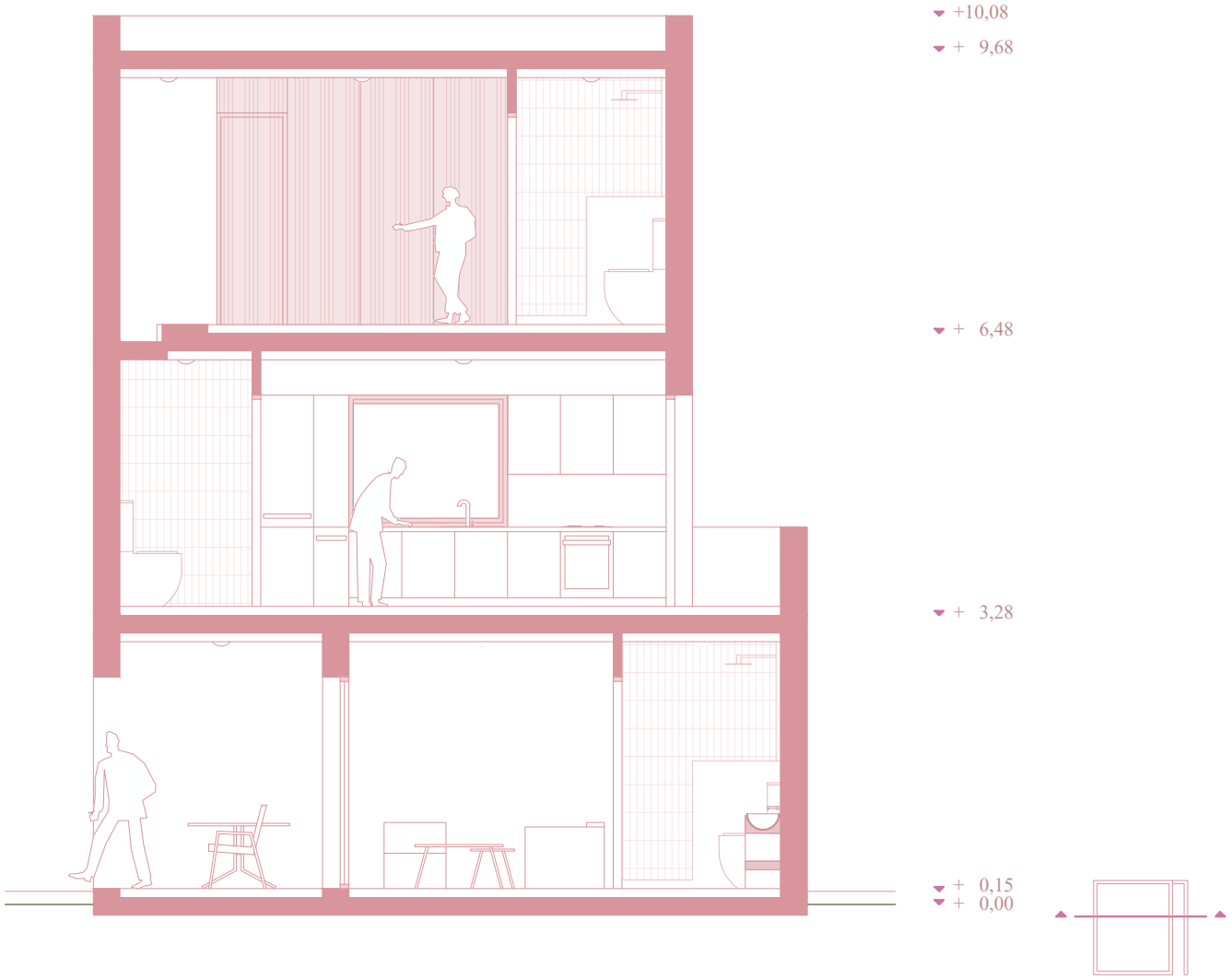

Τομή
Κλίμακα 1:75

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

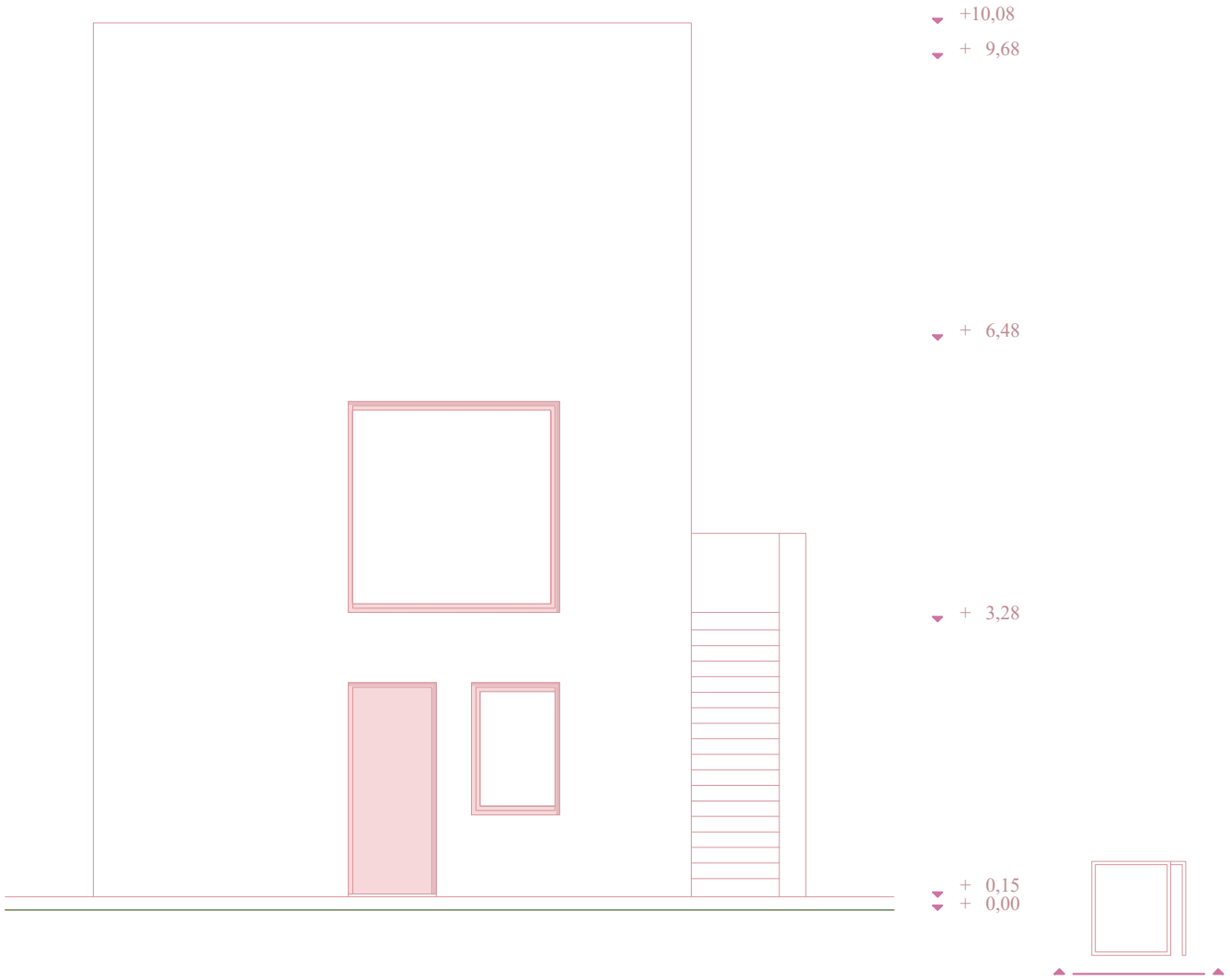

Όψη
Κλίμακα 1:75

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

2η τυπολογία

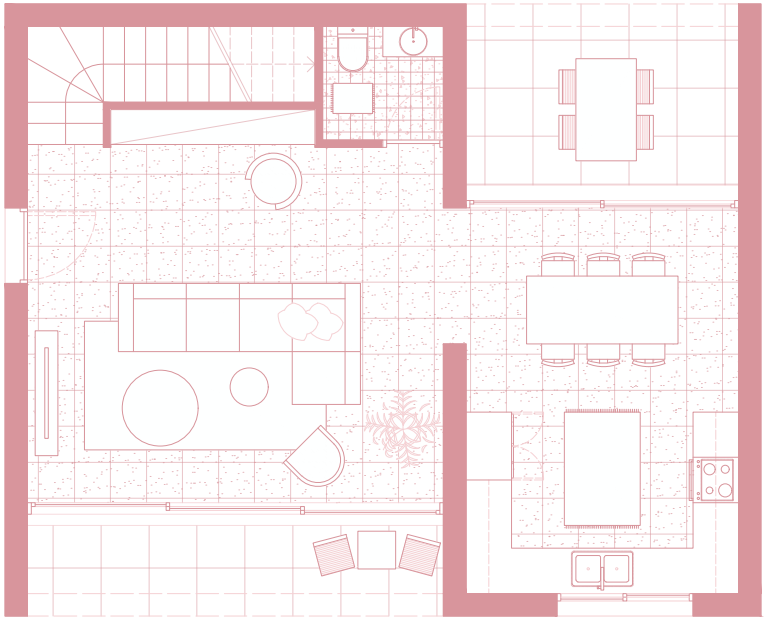

Κάτοψη ισογείου
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

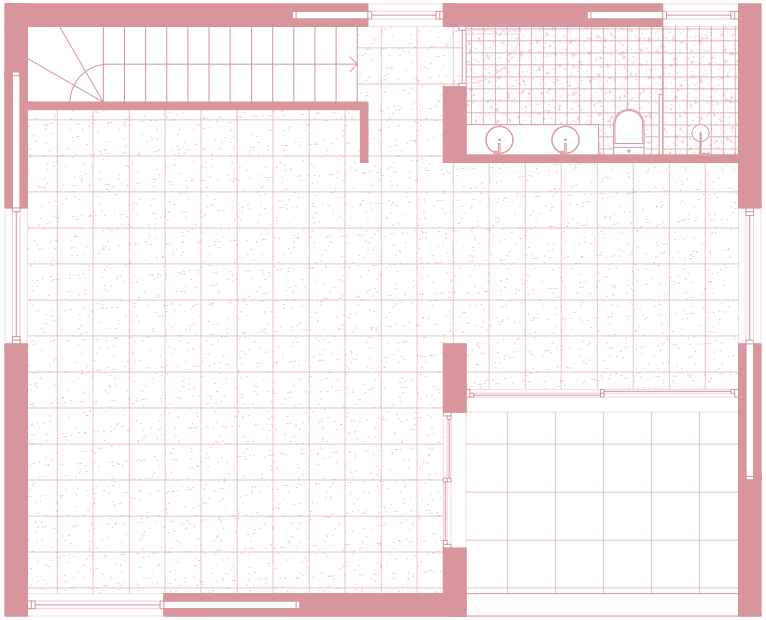

Κάτοψη ορόφου
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

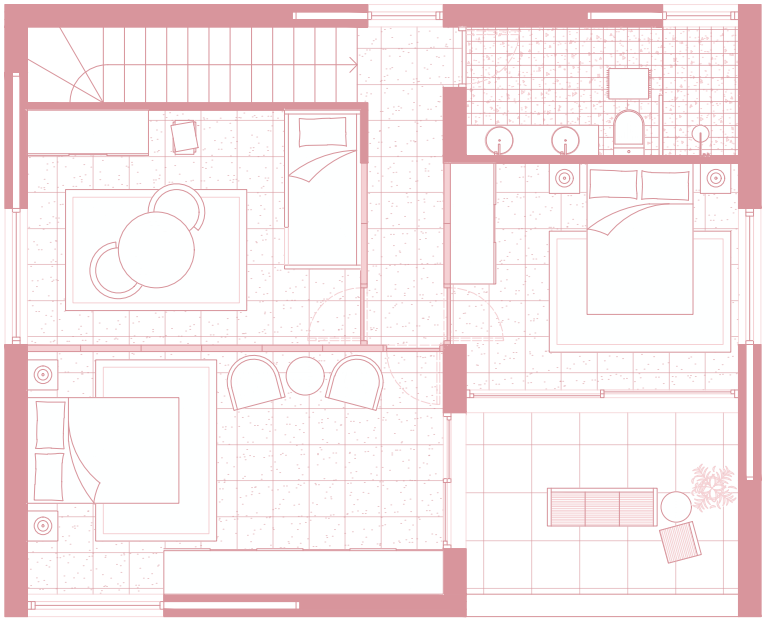

Κάτοψη ορόφου (ενδεικτική)
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

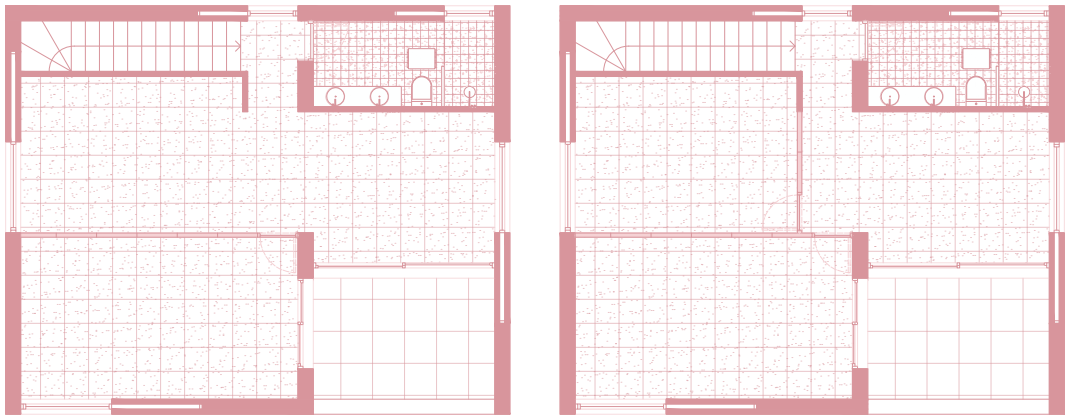

Κάτοψη ορόφου (επιλογές διάταξης χώρου)
Κλίμακα 1:150

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

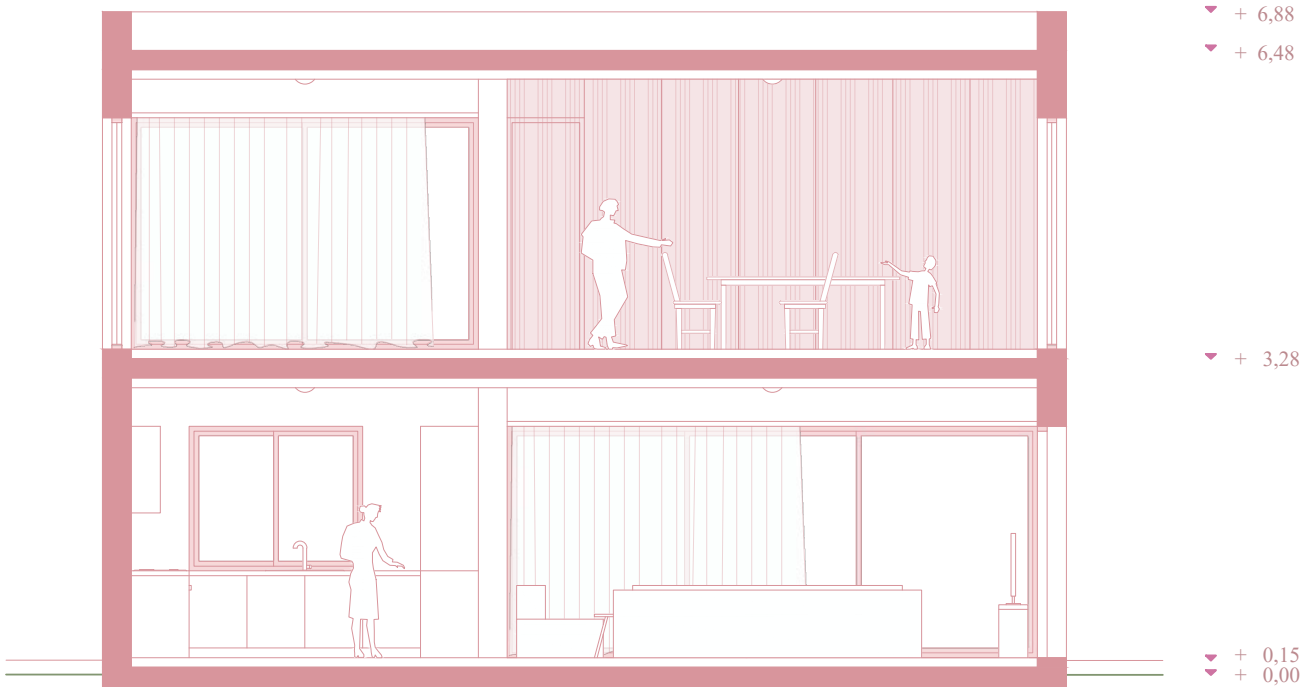

Τομή
Κλίμακα 1:75

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

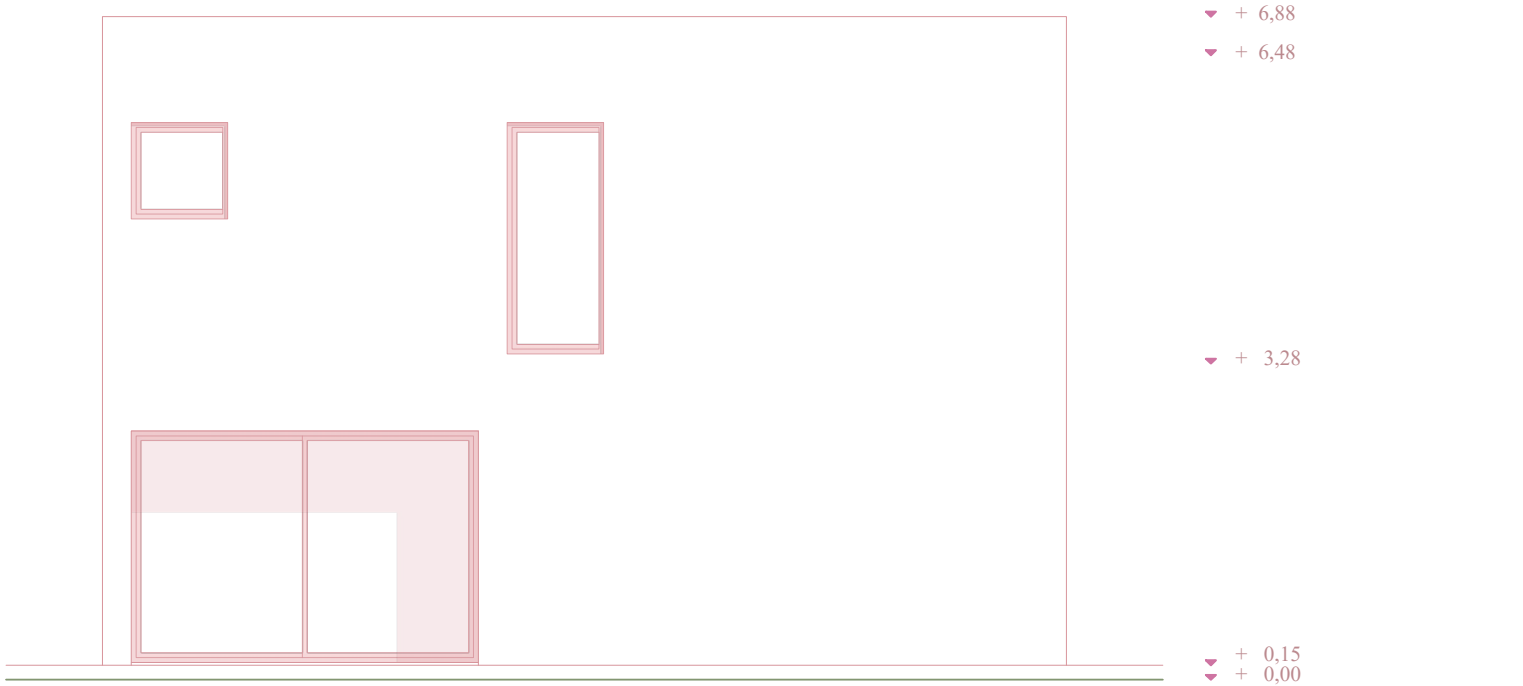

Όψη
Κλίμακα 1:75

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

3η τυπολογία

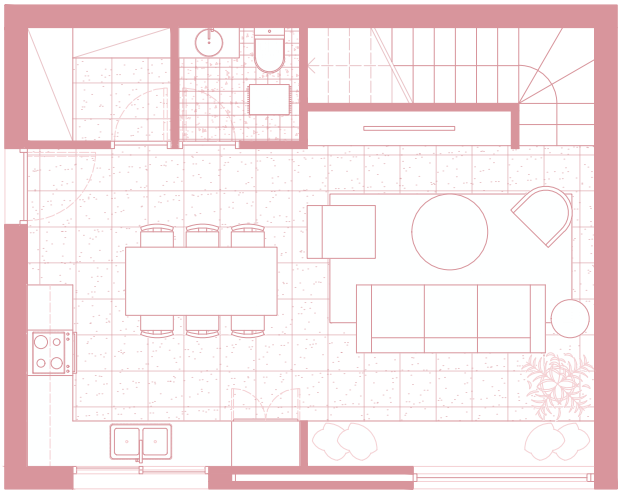

Κάτοψη ισογείου
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

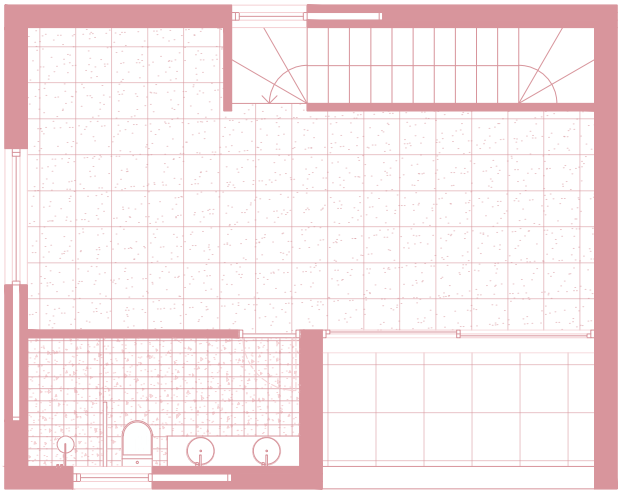

Κάτοψη ορόφου
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

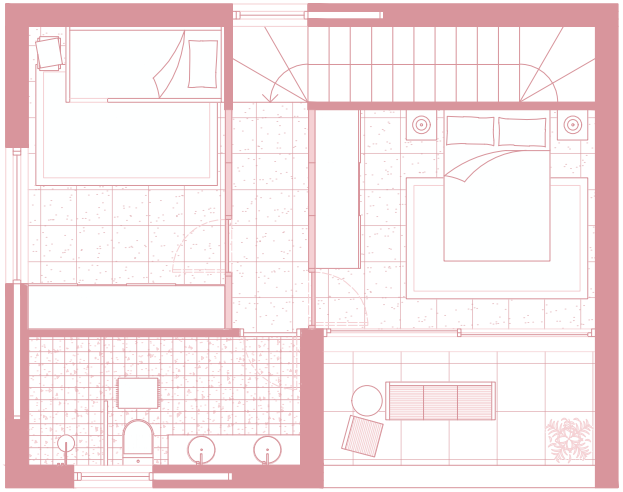

Κάτοψη ορόφου (ενδεικτική)
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

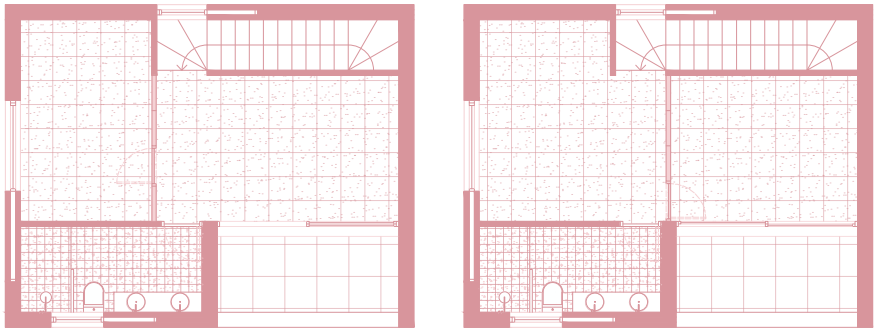

Κάτοψη ορόφου (επιλογές διάταξης χώρου)
Κλίμακα 1:150

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

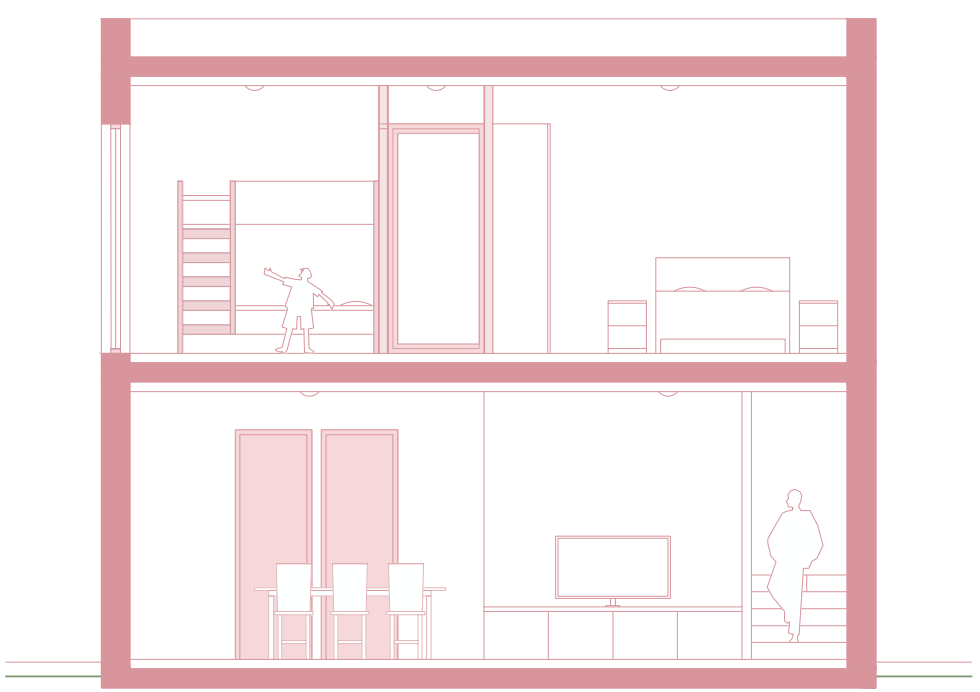

Τομή
Κλίμακα 1:75

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

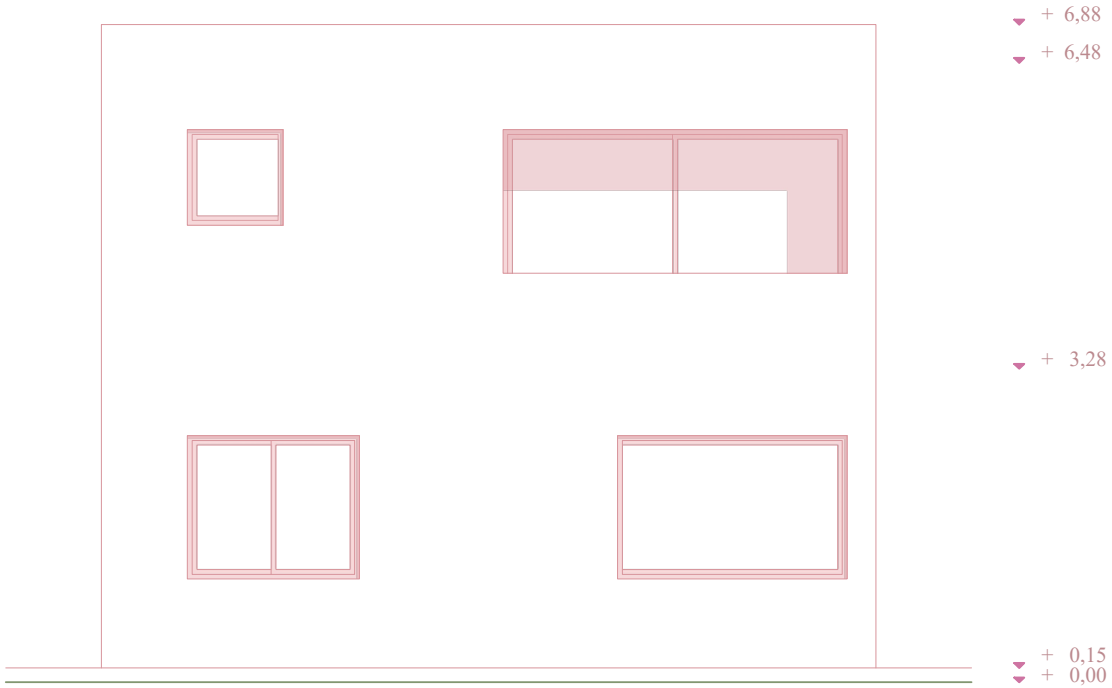

Όψη
Κλίμακα 1:75

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Στούντιο

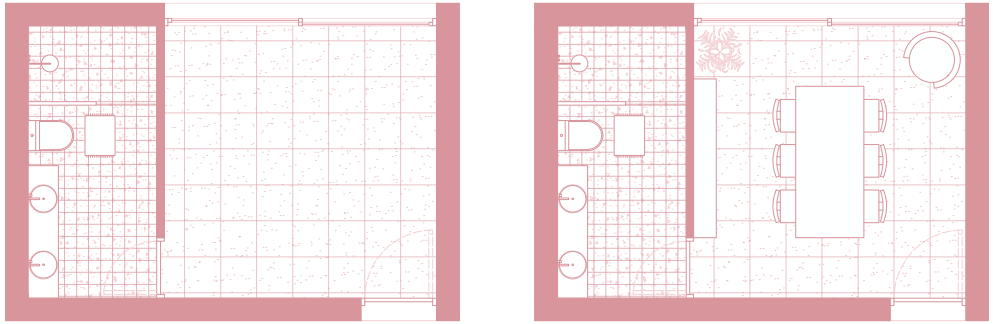

Κάτοψη ισογείου & ενδεικτική κάτοψη
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

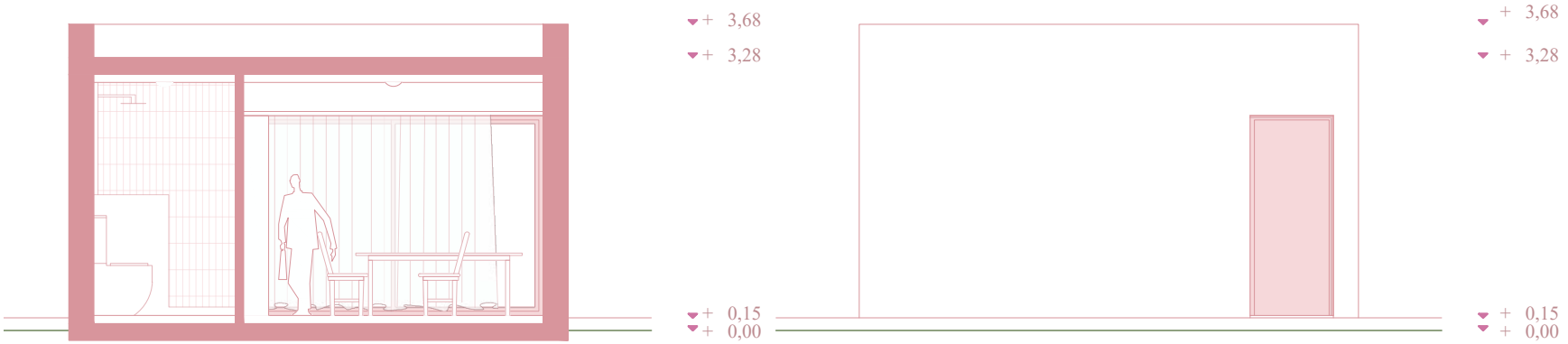

Τομή & Όψη
Κλίμακα 1:75

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Αποθήκη

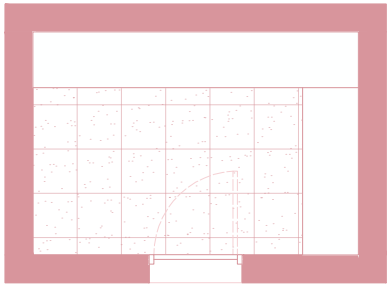

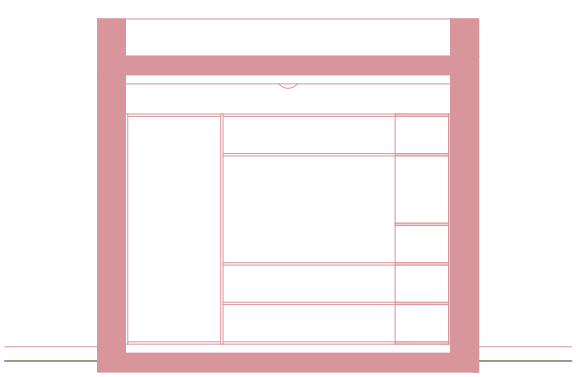

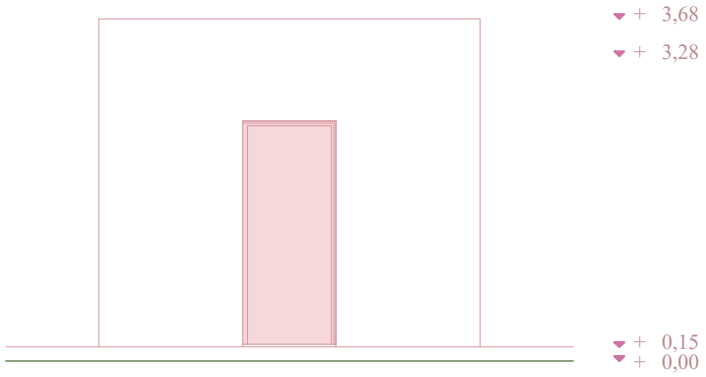

Κάτοψη ισογείου, τομή & όψη
Κλίμακα 1:100

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Οικόπεδο

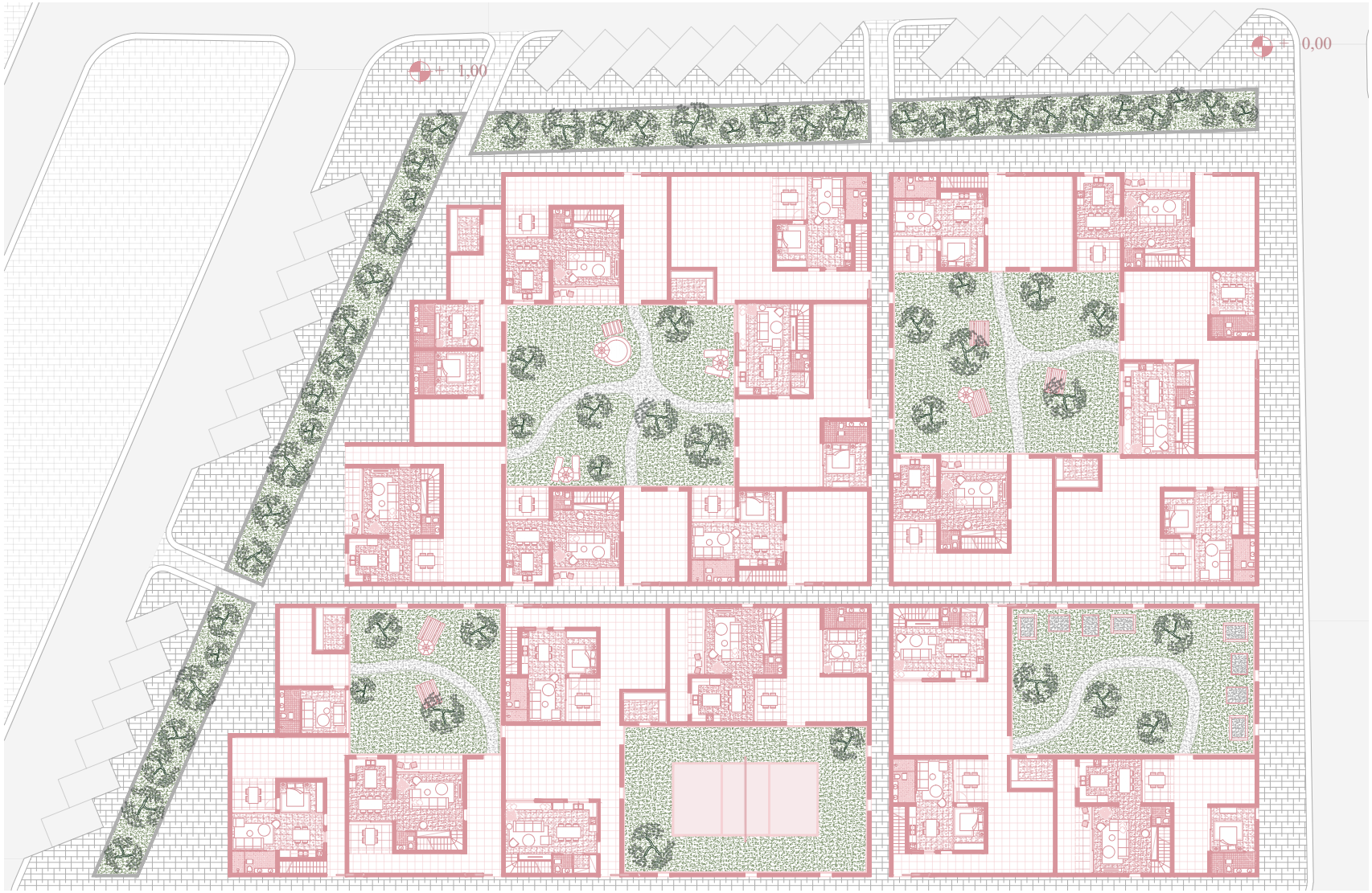

Κάτοψη ισογείου
Κλίμακα 1:500

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Κάτοψη 1ου ορόφου
Κλίμακα 1:500

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Κάτοψη 2ου ορόφου
Κλίμακα 1:500

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

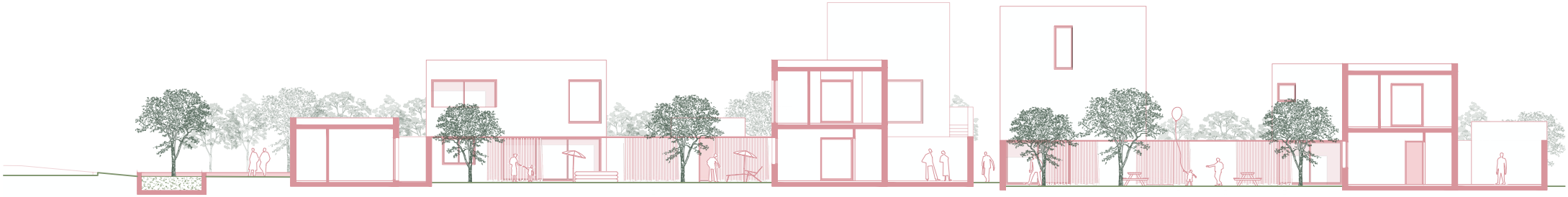

Τομή Α-Α
Κλίμακα 1:300

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

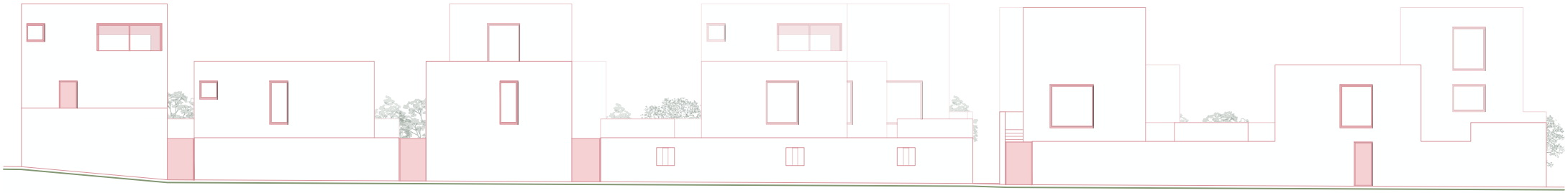

Όψη Α-Α
Κλίμακα 1:300

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Τομή Β-Β
Κλίμακα 1:300

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

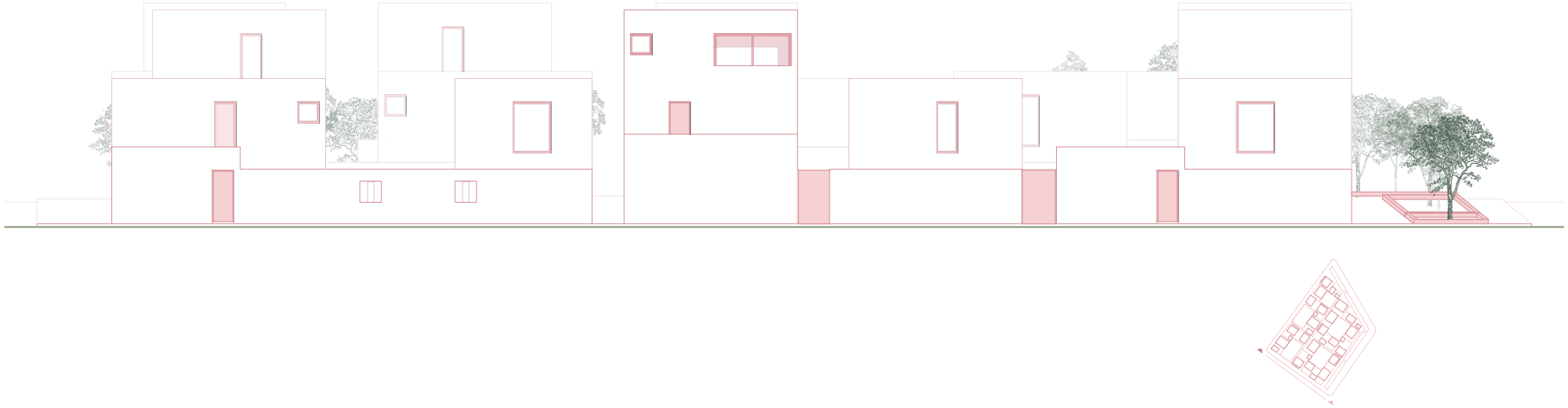

Όψη Β-Β
Κλίμακα 1:300

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

06| Αξονομετρικό οικοπέδου

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

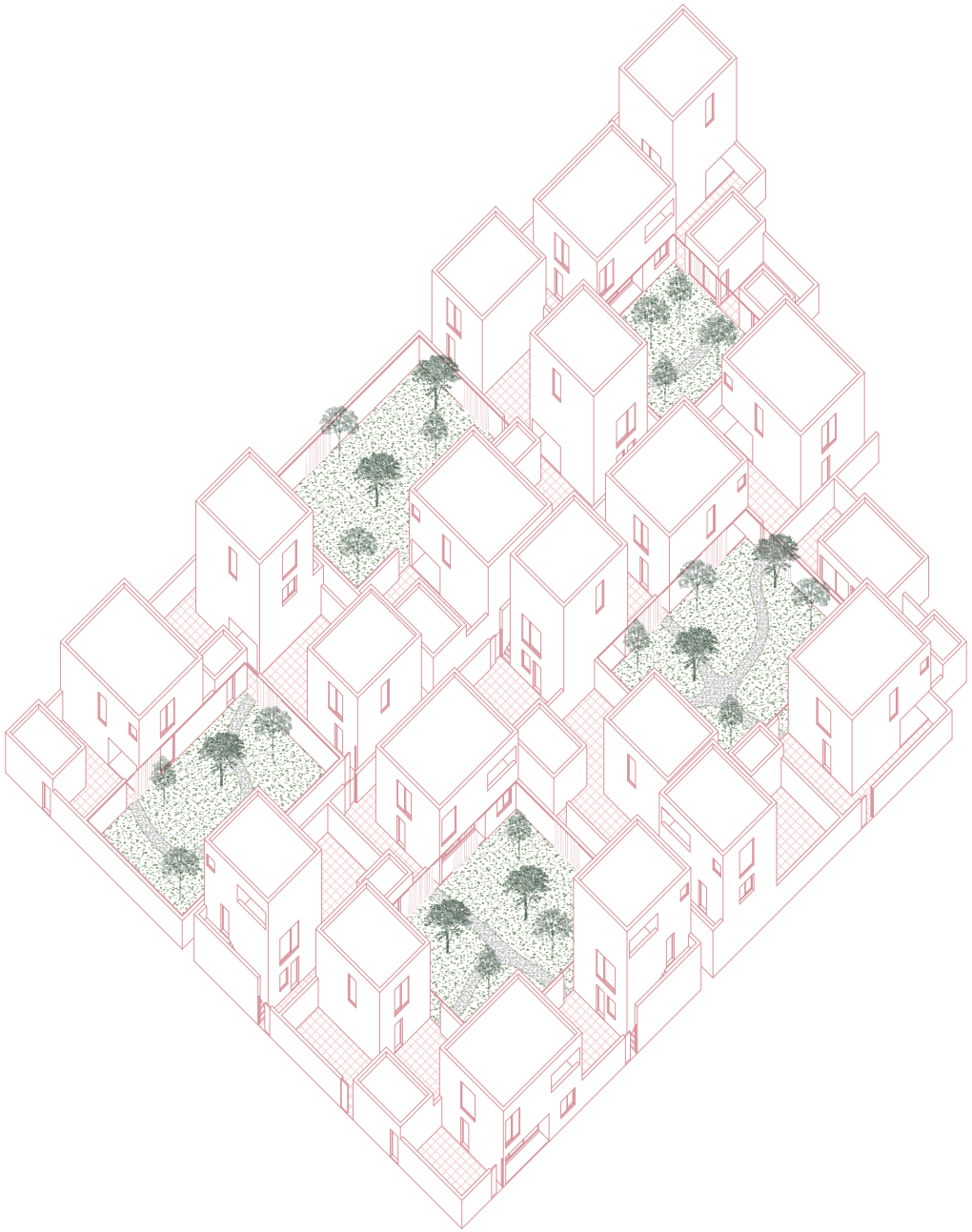

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

07| Προοπτικές απεικονίσεις

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

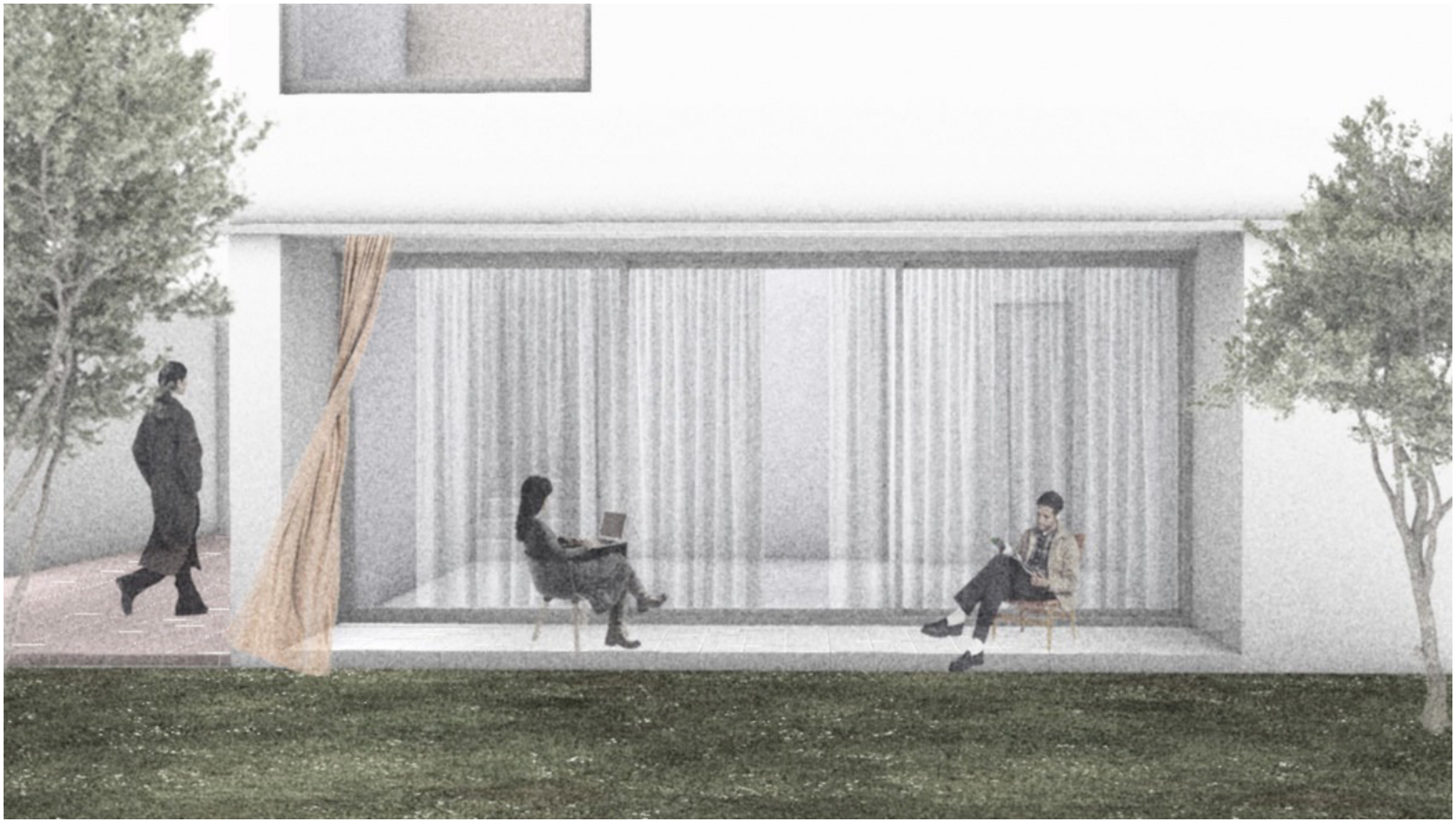

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

08| Η μακέτα

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

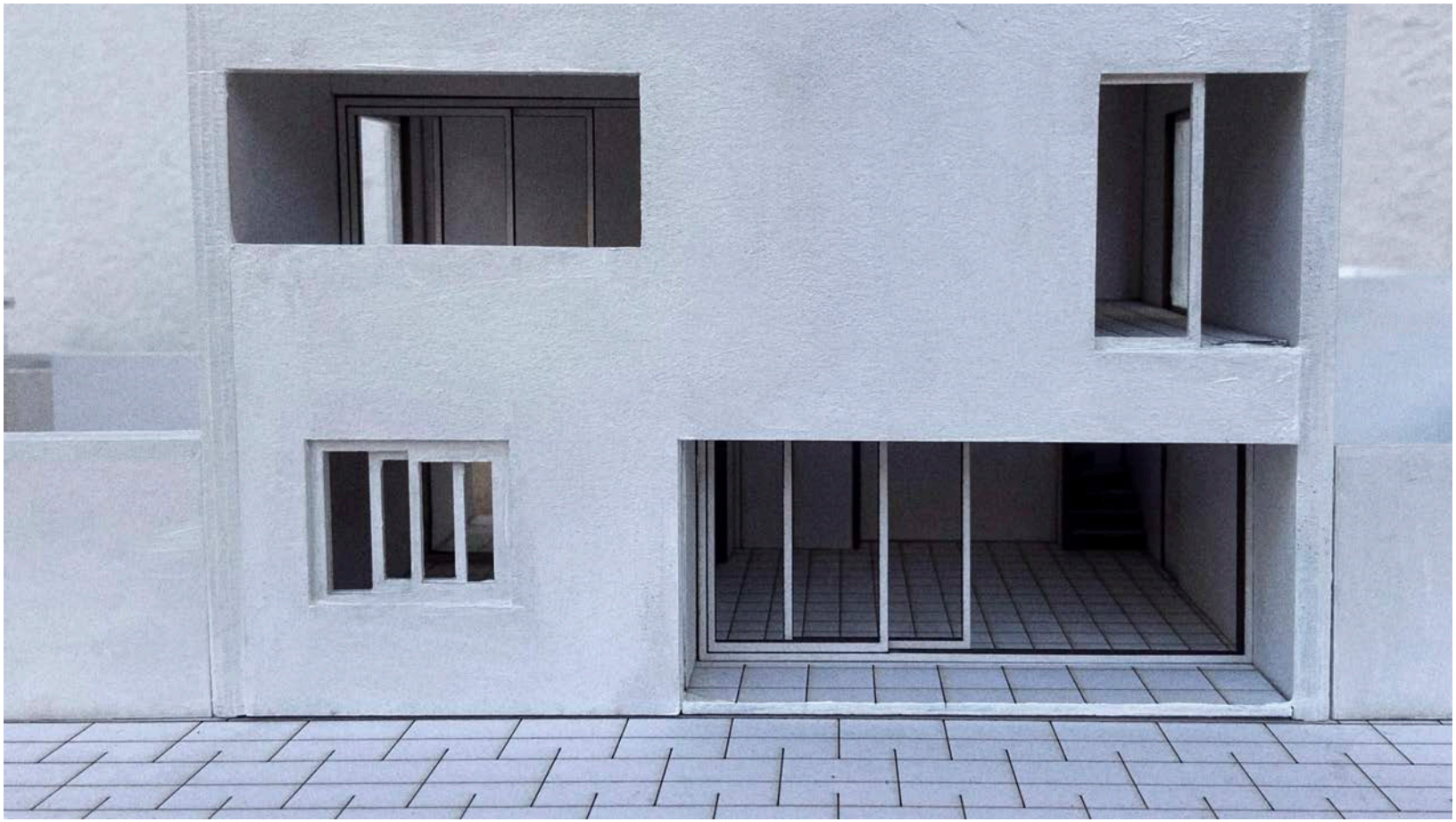

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

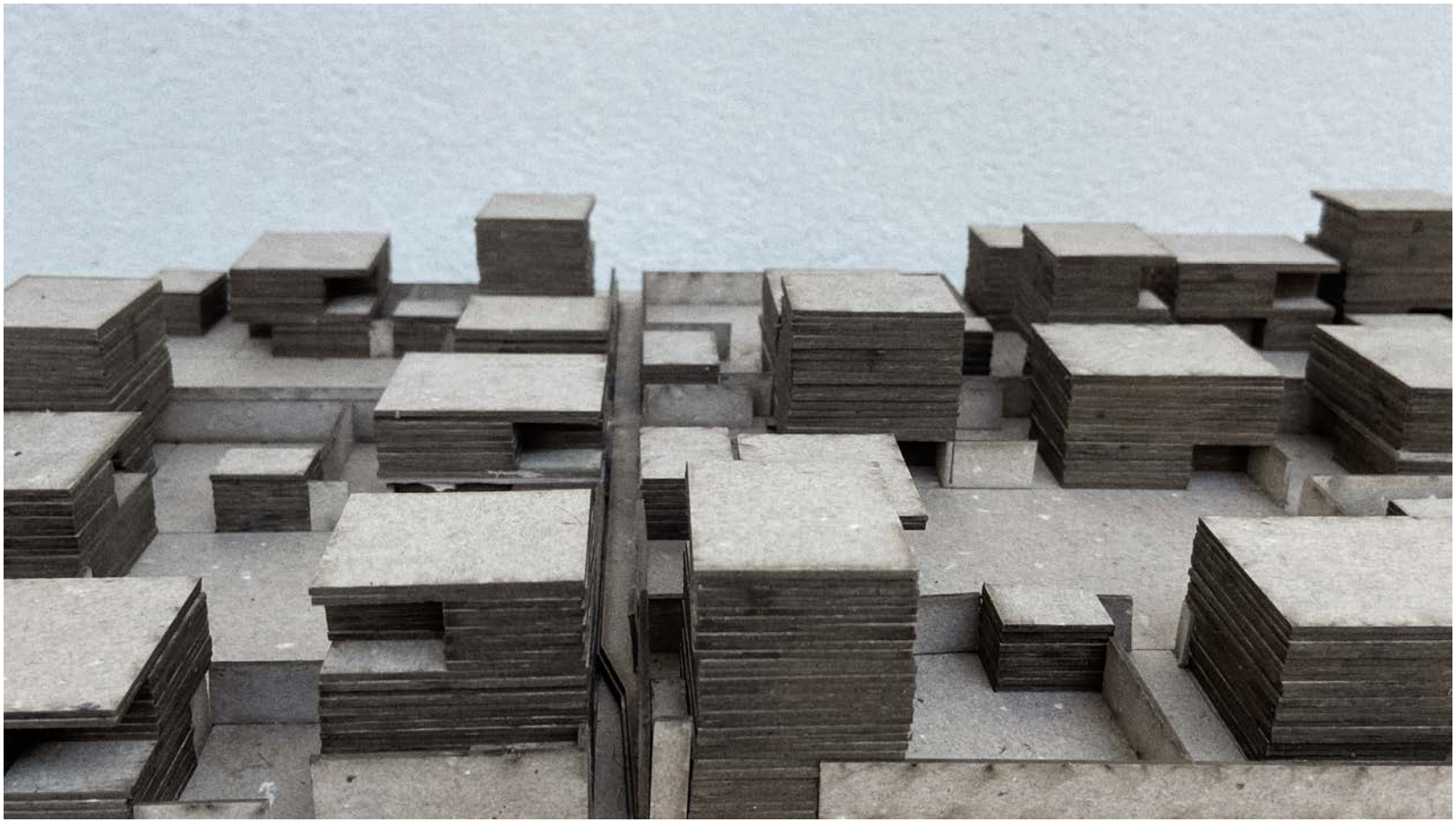

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

09| Βιβλιογραφία

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Ξένη Βιβλιογραφία:

Till, J. & Schneider, T, (2007), *Flexible Housing*, 1η εκδ., Λονδίνο: Architectural Press

Διαδικτυακές πηγες:

Arquitectura Viva, (2025), *Moriyama House, Tokyo,* [online], Διαθέσιμο στο: https://arquitecturaviva.com/works/casa-moriyama-tokio-3

Fusuma, (χ.χ.), *Fusuma*, [online]. Διαθέσιμο στο: https://fr.wikipedia.org/wiki/Fusuma

HIC Arquitectura, (2017), *Inside Outside. Petra Blaisse Designs selection*, [online], Διαθέσιμο στο: https://hicarquitectura.com/2017/01/inside-outside-petra-blaisse-designs-selection/

Kitoki Déco, (χ. χ.), *Shoji & Fusuma – véritables portes coulissantes japonaises*, Διαθέσιμο στο: https://www.kitoki-deco.com/shoji-fusuma-veritables-portes-coulissantes-japonaises/

Rietveld Schröder Huis, (χ.χ.), *Home,* [online], Διαθέσιμο στο: https://www.rietveldschroderhuis.nl/en

Egood Folding Partition, (χ.χ.), S*ound Insulated Type 80/85 Movable Partitions,* [online], Διαθέσιμο στο: https://gr.egfoldingpartition.com/movable-partition/movable-wall-system/sound-insulated-type-80-85-movable-partitions.html

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
13/09/2026 23:34:08 EEST - 216.73.216.14